

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, AUGUST – RUGPJŪČIO 6 2013 • Vol. CIV Nr. 92 Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 08-05-2013

Telšiuose baigėsi jubiliejinis vyskupijos eucharistinis kongresas

Rugpjūčio 4 d., sekmadienį, IV, jubiliejinio Telšių vyskupijos eucharistinio kongreso pagrindinės dienos rytą, prieš 8 val. šv. Mišias Telšių Katedroje baigėsi tris paras trukusi Švč. Sakramento adoracija, o nuo pat ryto į šį miestą iš visos Lietuvos plūdo žmonės.

11 val. Telšių miesto pagrindinėje aikštėje vyko katechezė ir iškilmingas šlovinimas. Katechezės metu, kurią tiesiogiai perdavė Marijos radijas, mintimis apie tikėjimą ir santykį su Dievu bei artimu dalinosi kunigai kan. Andriejus Sabaliauskas ir kun. Sigitas Žilys, giedojo Telšių Švč. M. Marijos į Ėmimo į Dangų parapijos šlovintojų grupė, vadovaujama vargonininkės Ernestos Dargužienės.

Tuo pat metu Telšių „Žemaitės“ dramos teatre vyko iškilmingas Žemaičių Krikšto 600 metų jubiliejaus paminėjimas, kuriame dalyvavo garbūs svečiai: Bažnyčios hierarchai, kunigai, Lietuvos Respublikos vadovai, Seimo nariai, Telšių miesto ir rajono vadovai. Renginys pradėtas menine programa, jo metu Lietuvos dailės akademijos profesoriui dr. Adomui Butrimui ir Telšių dekanato dekanui prel. dr. Juozui Šiuriumi suteikti Telšių miesto garbės piliečių vardai ir įteiktos regalias.

Prieš pagrindines 13 val. šv. Mišias buvo atidengta ir pašventinta Žemaičių Krikšto 600 jubiliejui bei Europos kristianizacijos užbaigos 1100-ųjų metų paminėjimui skirta atminimo lenta. Lentą, sukurtą prof. Romualdo Inčirausko, atidengė ir sveikinimo žodį tarė LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė, lentą pašventino ir visus gausiai susirinkusius pasveikino Telšių vyskupas J. Boruta, SJ.

Jaunimo diena Varniuose.

Edvino Bružo nuotr.

Savo kalboje Prezidentė teigė, jog žemaičių krikštas – svarbus įvykis ne tik Lietuvos, bet ir visos Europos istorijoje, užbaigęs daugiau kaip tūkstantį metų trukusį krikščionybės plitimą visame žemyne: „Krikštas sujungė Lietuvą su krikščioniškąja Europa. Vadinas, ir su kultūra, mokslu bei tikėjimo vertybėmis, neatsiejamomis nuo stiprios ir pažangios visuomenės. Išlaikydami savitumą, tapome stiprios ir vieningos bendruomenės dalimi”.

Anot D. Grybauskatės, pasirinkusi krikštą Lietuva žengė europietišku keliu. Per 600 metų šaliai ir jos žmonėms teko atlaikyti daug sunkių

išbandymų, tačiau dabar Lietuva – visateisė Europos Sąjungos narė, o ši pusmetį ėmusi pirmininkauti ES Tarybai tapo ir 28 Europos šalių bendruomenės vedle.

Valstybės vadovė žemaičių tarme visiems palinkėjo drąsos ir ištvermės, ryžto ir užsispyrimo puoselėjant Lietuvos žemę. Pasak Prezidentės, viskas, kuo buvome, kas esame ir kuo būsim, skirta mūsų visų valstybei – Lietuvai.

Žemaičių Krikšto 600 metų jubiliejaus proga Telšiuose į iškilmingą minėjimą susirinkusiuosius sveikino ir Ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius. – 11 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

Namai ten, kur širdis – 3 psl.

Palangos
gintaro muziejui – 50 – 10 psl.

Plaukikė R. Meilutytė pasaulio čempionate iškovojo ir sidabro medalį!

Barcelona (ELTA) – Lietuvos plaukikė Rūta Meilutytė Ispanijoje vykstančio 15-ojo pasaulio vandens sporto šakų čempionato moterų 50 m plaukimo krūtine varžybose sekmadienį, rugpjūčio 4 d., iškovojo sidabro medalį.

16-metė lietuvė finale nuotolį įveikė per 29,59 sek. Už antrąją vietą jai atiteko 10 tūkst. JAV dolerių (apie 26 tūkst. litų) premija.

Pasaulio čempionės titulą iškovojo rusė Julija Jefimova (29,52 sek.), o bronzos apdovanojimą pelnė amerikietė Jessica Hardy, 29,80 sek.

Didžiojoje Britanijoje besimokanti ir besitreniruoianti R. Meilutytė pusfinalyje šeštadienį pagerino dar vieną pasaulio rekordą – 16-metė lietuvė antrajame pusfinalio plaukime penktuoju takeliu 50 m nuotolį krūtine įveikė per 29,48 sek. Už pasaulio rekordą R. Meilutytei atiteks 25 tūkst. JAV dolerių (apie 65 tūkst. litų) premija.

Ankstesnis pasaulio rekordas – 29,78 sek. – priklausė rusei Julijai Jefimovai. Šį rezultatą Rusijos plaukikė pasiekė šeštadienį ryte atrankos varžybose.

Kaip žinoma, R. Meilutytė pagerino ir pasaulio 100 m plaukimo krūtine rekordą.

Lietuvos plaukikę suskubo pasveikinti Lietuvos vadovai. – 2 psl.

Pagerintas dar vienas pasaulio rekordas!
EPA – ELTA nuotraukos

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Knygos – mano ginklas: jomis nukariavau visą pasaulį. – Voltaire

REDAKTORIAUS ŽODIS

Geros žinios Lietuvos politikoje

GEDIMINAS MIKELAITIS

Lietuvai pradėjus pirmininkauti Europos Sąjungos Tarybai, matome ypač daug Lietuvos aukštųjų valdžios atstovų susitikimų su užsienio valstybių pareigūnais. Daug kitų šalių politikų atvyksta į Lietuvą, Lietuvos vardas dažniau minimas užsienio žiniasklaidoje, dažniau pasirodo interviu su mūsų šalies politikais. Galima džiaugtis, kad taip didėja Lietuvos, kaip nepriklausomos valstybės, žinomumas ir mūsų šalis prisideda prie bendros Europos Sąjungos politikos formavimo. Bet politika yra ne tik mūsų pareigūnų mėgstamas įvairių Lietuvos „inicjatyvų“ ir „prioritetų“ aiškinimas užsieniečiams. Politika – tai, kaip gerai žinome, yra taip pat viešųjų reikalų tvarkymas, žmonių gyvenimo visuomenėje organizavimas. Tai ne tik menas valdyti valstybę, kaip yra sakęs dar Aristotelis, tačiau ir atstovavimas visuomenės interesams bei nuolatinė pagalba piliečiams sprendžiant rūpimus klausimus. Politika pirmiausia prasideda nuo savo valstybės reikalų tvarkymo.

Atsigręžę į Lietuvos politikos vasarą ištuštėjusią lauką, matome įdomių įvykių. Štai kai kurios Lietuvos žiniasklaidos priemonės prieš savaitę paskelbė įsidėmėtiną žinią, kad per pastaruosius rinkimus prie suskilusios geldos likusi Liberalų ir centro partija byra toliau. Iš jos gretų šiomis dienomis pasitraukė dvylikos žmonių grupė. Dauguma jų – partijos steigėjai, tarp jų – ir partijos valdybos narys, buvęs partijos pirmininko pavaduotojas, keturias kadencijas buvęs Lietuvos Respublikos Seimo narys, kadaise tvirtai krikščionių demokratų nuostatas gynęs Vytautas Bogušis. Žinoma, susikompromitavusios ir korumpuotos partijos byrėjimas nėra didelis įvykis. Ją per rinkimus nubaudė patys rinkėjai, kai nė vienas partijos kandidatas nepateko į dabartinį Seimą.

Įdomesnis dalykas – partijos vaidmuo kai kuriuose netolimos praeities Lietuvos politiniuose įvykiuose ir kaip partijos veikla buvo vertinama kitų

politikų bei politologų. Štai ir dabar, aiškindamas, kodėl bėga iš skėstančio liberalcentristų laivo, V. Bogušis, kaip jau šioje partijoje tapo įprasta, pats jautėsi „ne prie ko“, bet kalta rado – dabartinį liberalcentristų pirmininką Artūrą Melianą. Kalbėdamas apie jį V. Bogušis buvo kaip niekad kritiškas: tai jis, pasirodo, „surietė partiją į „ožio ragą, [...] sužlugdė partiją“. Kitoks nei liberalcentristų laikais partijai vadovavęs Algis Čaplikas. Tuometis Seimo vicepirmininkas buvo tapęs savo patarėjo Dainiaus Dabašinsko ir Valstybės saugumo departamento (VSD) valią vykdančiu politiku, privertusiu ir visą partiją vykdyti VSD instrukcijas. Vienas jų – Raimundas Palaitis, partijos deleguotas į vidaus reikalų ministrus, apšmeižęs ir susidorojęs su FNNT vadovais. O pati partija, kaip teigė viena Lietuvos televizija, buvo „antra dosniausiai verslininkų finansuojama partija Lietuvoje“.

Pats V. Bogušis, tuo metu užėmęs vieną vadovaujamą postą liberalcentristų partijoje, viešai pritarė tokiems A. Čapliko, R. Palaičio ir A. Meliano veiksams ir niekada jų nekritikavo. V. Bogušis niekada nekritikavo ir buvusio sveikatos apsaugos ministro A. Čapliko, ir jo pavaduotojo Artūro Skiko korupcinės veiklos ir niekada nuo jos neatsiribojo. Tik tuomet, kai neliko abejonių, kad aptarnaudama VSD, liberalcentristų partija pati ėmė skęsti, V. Bogušis puolė iš laivo ir padejavo: „Dievai mus apšmeižė“.

O juk dar visai neseniai, 2012 m., vyriausybei vadovaujant konservatoriui Andriui Kubiliui, liberalcentristai vienu metu buvo beveik perėmę valdžios vadžias: nepaisė vyriausybės vadovo nurodymų ir vos nesugriovė visos koalicijos. Mėlą ir žaidimą su visuomene liberalcentristų partija buvo paskelbusi jų valdomos valstybės principais kaip sovietinės okupacijos laikotarpiu. Tarsi apibendrinamas ginčą dėl FNNT vadovų, viešai iš jų pasityčiojęs tuometinis Seimo vicepirmininkas Algis Čap-

likas pareiškė: „Politinių veikimų Seime nereikia painioti su tikra realybe“, nes pasak liberalcentristų vado, parlamente siekiama „ne tiesos, bet politinės naudos – tokia esanti Seimo logika“. Tada į politinio melo įteisinimą niekas iš politikų neregavo ir niekas jam nepasipriešino.

Tuo metu vadinamieji politologai propagandistai Vladimiras Laučius, Lauras Bielinis ir kiti gyrė liberalcentristų veiksmus ir kartu su kai kuriais sociologais pranašo jiems pergalę Seimo rinkimuose. V. Laučius net paskelbė nuostabų įvertinimą, kad liberalcentristų partija „apgynė teisinės valstybės principus“. Dabar tie patys vadinamieji politologai meistriškai nutyli tiesą, kad FNNT skandalo metu liberalcentristai elgėsi, taikliais V. Lansbergio žodžiais tariant, kaip tikrų tikriausi „politiniai banditai“, jų vadovai sąmoningai ir labai tikslingai siekė pašalinti kliūtis savo partijos rėmėjams, todėl atleido profesionalų kriminalistų bendruomenėje labai vertintus pareigūnus.

Nusikalstamos grupuotės narių gynėjos liberalcentristų partijos byrėjimas siunčia *gerą žinią*: Lietuvoje gali sumažėti visuomenės ir valstybės vadovų klaidinimo, politikų bauginimo, sąžiningų pareigūnų persekiojimo. Tai yra priemonių, kurių prieš svetimą kraštą paprastai imasi prieš slaptojos tarnybos.

Antra gera žinia: Lietuvoje vis dėlto yra sąžiningų teisėjų, gebančių suderinti teisę bei teisėtumą ir įstengiančių apginti teisybę nuo politikų savivalės – atleistieji FNNT pareigūnai teismo buvo išteisinti ir sugražinti į darbą, o vienas iš jų, Vitalijus Gailius, buvo išrinktas Seimo nariu.

Trečia gera žinia: nors ir niekinti, apšmeižti, po teismus tampyti visuomenininkai, rengę protestus bei piketus dėl teisėsaugos savivalės, apgynė Lietuvoje demokratiją ir piliečių laisves. Visa tai galima laikyti maža, tyčia, bet reikšminga pilietiškumo pergalė.

Plaukikė R. Meilutyte pasaulio čempionate iškovojo ir sidabro medalį!

Atkelta iš 1 psl.

„Mieloji Rūta, iš visų jėgų plaukei už Lietuvą ir užtikrintai iškovojai sidabrinę pergalę, kuria džiaugiasi visa šalis. Tu laimėjai aukso ir sidabro medalius ir du kartus pagerinai pasaulio rekordą, įveikusi itin stiprias varžoves. Su tavimi laimi visa Lietuva!“, – sakoma Prezidentės Dalios Grybauskaitės sveikinime.

Prezidentė palinkėjo Rūtai Meilutytei visada būti su Lietuva, išlaikyti nepalaužiamą atkaklumą ir jausti šiltą šalies žmonių palaikymą, siekiant naujų išpuodingų pergalių ateityje.

Seimo pirmininkas Vydas Gedvilas sveikindamas jaunąją sportininkę, išreiškė viltį, kad netolimoje ateityje Lietuvoje galėtų būti surengtas plaukimo čempionatas.

„Tikiu, kad Rūtos Meilutytes laimėjimai šiam čempionate, visos mūsų šalies plaukikų iškovotos pergalės Nepriklausomybės laikotarpiu, plaukikų rengimo tradicijos, trenerių ir plaukimo sporto ša-

kos specialistų profesionalus ir nenuilstamas darbas suteiks po metų kitą puikią progą ir galimybę mums Lietuvoje surengti europinio lygio plaukimo čempionatą“, – sakė V. Gedvilas.

Tuo tarpu Ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius džiaugėsi pozityviais jausmais, kuriuos šalyje pažadina plaukikės laimėjimai: „Mieloji Rūta, Barcelonoje tu nustebinai visą pasaulį, o svarbiausia, jog daugelyje mūsų pažadina patriotiškumo jausmą ir pasididžiavimą Lietuva. (...) Nuosirdžiai sveikinu tave, Rūta, aplenkus daugelį galingų plaukikių ir vėl įrašiusi į šio nuostabaus sporto istoriją naują pasaulio rekordą bei pasidabinus šlovingu sidabro medaliu“, – rašoma premjero sveikinime.

„Linkiu tau stiprybės, iš-

tvermės kasdienos treniruotėse, sėkmės ateities varžybose, šaunaus poilsio gimtajame Kaune, gardžių močiutės blynų ir smagių susitikimų su draugais“, – plaukikei palinkėjo Vyriausybės vadovas.

EPA-ELTA nuotr.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society,

4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD) – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

| Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

| Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesučiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Namai ten, kur širdis

Kaip jaučiasi lietuvė po 18 metų Amerikoje sugrįžusi į tėvynę?

VIOLETA DRUPAITĖ

Aštuoniolika metų praleidau JAV, dabar jau treji metai kaip vėl Lietuvoje. Kuris kraštas artimesnis, paklausite? Man tai primena vaikystėje užduodamą klausimą: ką labiau myli – tėtį ar mamą... Manau, kad visi mūsų ieškojimai, laimė ir gyvenimo pilnatvė slypi tik mūsų pačių galvose, priklausomai nuo to, kaip patys užprogramuojame savo smegenų ląsteles. Juk tikrai nėra šalies, kurioje viskas būtų labai gerai arba jau taip ypatingai blogai. Yra tik individualios žmonių sėkmių arba praradimų istorijos, susidedančios iš mozaiką, kuri ir sukuria įvaizdį.

Už Atlanto atvedė smalsumas

Nuo vaikystės galvojau, kad laimingas tas, kuriam nereikia ieškoti laimės svetur. Keliauti – TAIP, net, sakyčiau, – BŪTINAI. Jau vien tam, kad galėtum iš šalies pamatyti save, kad suprastumei aplinką, neapsiribojančią nuosavo kiemo tvora. Ir, pagaliau, kad turėtum kur grįžti... Juk, kur bebūtum nukeliavęs, taip gera sugrįžti į namus. Bent jau man. Visada.

Iškart noriu pasakyti, kad į Ameriką vykau nei kaip ekonominė, nei kaip politinė emigrantė, ir išvis nesiruošiau emigruoti. Vedė smalsumas staiga atsivėrus „geležinei uždangai“. Jeigu tada kas būtų pasakęs, kad grįšiu beveik po dvidešimties metų, būčiau tik nusijuokus. Bet gyvenimas paruošia savo scenarijus. Kai jau įsikūriau Amerikoje taip, kad galėjau sau leisti dirbti pagal specialybę, mano „bosas“, antrosios bangos lietuvis, paklausė: „Argi tikrai būtų buvę jau taip blogai, jeigu būtum pasilikusi Lietuvoje?“ Aišku, kad ne. Bet labai daug ko gyvenime būčiau ne tik nesu-pratusi, bet ir nepagalvojusi apie tai. Myliu Lietuvą, myliu Ameriką, ir dabar jau jos abi man artimos ir brangios, kaip sudėtinės mano gyvenimo dalys, kartu kūrusios mane ir atvedusios ten, kur esu ir kokia esu. O gyvenu ten, kur yra mano šeima, kaip lietuviškame TV seriale – „Namai ten, kur širdis“.

Viena pagrindinių šiandienos pokalbių temų Lietuvoje ir už jos ribų t. y. visur, kur gyvena lietuviai, yra emigracija. Verda ginčai, ir kiekvienas iki užkimumo gina savo tiesą. Negaliu pasisakyti nei prieš, nei už. Tiesiog kiek žmonių, tiek gyvenimų. Ir tai, kas sudaro vieno gyvenimo esmę, kitam atrodo visiškai beprasmybė. Taip jau yra, ir taip, matyt, ir turi būti. Kitaip būtų mane jau nebe žmonės, o ta pačia programa užprogramuoti kompiuteriai. Esu tokia, kaip ir visi besiginčijantys, su savo įsitikinimais ir savo fobijomis, tik gyvenimas Amerikoje išmokė tolerancijos ir noro suprasti

Lietuvoje pati gražiausia gamta ir nuostabus dangus. Straipsnio autorė su dukrele.

graopontą, o ne perrėkti jį.

Taigi, manau, kad pagrindiniai gyvenimo varikliai yra MELĖ ir BAIMĖ, o kiekvienam iš mūsų duota galimybė rinktis. Esu už meilę savo gyvenimui, savo darbui, idėjai, artimiesiems, tėvynei ir pagaliau sau pačiam, nes tik tada, kai dingsta nepasitikėjimas savimi, dingsta ir baimė.

Kaip jau minėjau, išvažiavau į Jungtines Amerikos Valstijas tiesiog norėdama pasižmonėti. Jokių planų nebuvo. Pirmiausia norėjau susipažinti su giminėmis, nes Lietuvoje po Antrojo pasaulinio karo iš didelės giminės tebuvo likusi tik mūsų šeima – mama, tėtis, o vėliau ir brolis bei aš. Aišku, vyliausi kiek pasitobulinti užsienyje dirbdama jei ne architektė, tai bent braižytoja amerikietiškoje firmoje, kuri tuo metu man atrodė gąsdinančiai pranašesnė. Euforija Lietuvoje, kai visa tauta stovėjo susikibusi už rankų Baltijos kelyje ir iš laimės verkė, pirmąkart po daugelio metų kylant trispalvei vėliavai, deja, jau buvo pasibaigusi. Ir inteligentijos atstovų niekam neberekėjo. Vyko krašto dalybos. Visa šalis buvo pasidalinusi į dvi stovyklas, kaip Vytauto Žalakevičiaus filme „Niekas nenorėjo mirti“ – arba su manim, arba prieš mane. Po nepaprastai jaudinančio atgimimo atėjo labai materialus laikotarpis, kuriame idėjos tebuvo reikalingos nebent rinkiminei kalbai (prisimenant literatūros klasiką – „opiumas liaudžiai“). Tad, genama dar neatvėsusio jaunatviško maksimalizmo, vietoje to, kad pulčiau į kovą už konkretų būvį, trinktelėjau durimis ir išėjau „kur akys mato, kur kojos veda“.

Taip ir atsidūriau Čikagoje – Amerikos lietuvių

sostinėje. Apie pirmuosius penkerius metus galima būtų parašyti atskirą knygą. Jei trumpai, visą tą laiką pragyvenau lyg sėdėčiau ant lagamino traukinių perone. Kaip oro trūko visko, ką palikau Lietuvoje... Amerika buvo įdomi, spalvinga ir ...labai svetima.

Amerika tapo namais, bet neilgam

O laikas nesutramdomai lėkė, tarsi smėlio smiltelės byrėtų iš suspausto delno... Vos ne visus pini-gus išleisdavau pokalbiams su Lietuva, ir nebuvo nė vieno, kuris man patartų grįžti ar bent jau suprastų... Genama ilgesio įsijungiau į lietuvišką veiklą, atsirado draugų, susipažinau su daugybe įdomių ir puikių žmonių, ištekėjau, gimė dukra. Gyvenimas, rodos, atsistojo į savo vėžes.

Labai aiškiai prisimenu, kaip, 2008-aisiais grįžusi po atostogų Lietuvoje, pirmąkart pasakiau, kad mano namai jau yra čia – vakariniame Čikagos priemiestyje, o nebe Kaune. Kaip anksčiau ilgėjausi tokių jaukių vingiuotų Vilniaus ar Kauno senamiesčių gatvelių, raudonų čerpių stogų, žalumoje paskendusiu bažnyčių bokštų, taip dabar jau džiaugiasi grįždama į gaivališką amerikietiško gyvenimo sūkurį, žavėjausi saulėje spindinčiais dangoraižiais ir didingomis erdvėmis. Pagaliau – po aštuoniolikos metų – Amerika iš tikrųjų tapo namais!

O tada susirgo mama. Širdies aritmija, kurią pavėlavo atstatyti, nes tuo metu buvo vienas ilgujų šventinių savaitgalių. (Beje, kalendorinių švenčių Lietuvoje nepalyginamai daugiau, negu JAV) Diagnozė: kadangi gyvena penktame aukšte, kur pagal tarybinius standartus nebuvo projektuojami liftai, toliau gyvenimas turės slinkti tarp keturių sienų, net neužsimeriant apie ankstesnes pastoves viešna-ges pas mus JAV. Kas toliau? Apisprendimui daug laiko nesugaišome. Reikėjo parduoti namus JAV, kad galėtumėme įsikurti Lietuvoje, ieškoti darbo, pasirūpinti dukros mokykla. Tuo metu JAV jau buvo išsismarkavusi krizė. Gyvenome praktiškai iš komisinių, todėl dirbome su vyru pasimatydami tiek, kiek užtrūkdavo perduoti aštuonmetę dukrą vienas kitam. Su visais net ir atsiseikinti nesu-spėjome... Draugai negalėjo patikėti, kad išvažiuo-jame, ir klausė, kada laukti sugrįžtant, o aš tegalė-jau atsakyti tik tiek, kad tikiuosi susitvarkyti gy-venimą Lietuvoje taip, kad grįžti neberekėtų.

Kai palikome JAV, buvo jau rugpjūčio pabaiga. Žinojau, kad grįžtu į savo namus, bet ramu tikrai nebuvo. Atrodė, kad visa tauta emigruoja – į Angliją, Airiją, Vokietiją, Norvegiją, Daniją, Ispaniją... Rodos, bet kur, kad tik toliau nuo namų. Jaučiausi lyg visi bėgtų nuo artėjančio fronto, o aš irčiausi prieš srovę į nežinią. Panašiai lyg baigiantis Antra-jam pasauliniam, tik tada žmonės gelbėjosi, kad iš-liktų...

Nukelta į 11 psl.

Ant Nemuno kranto puikuojasi šeimos namas.

Violetos Drupaitės nuotraukos

TELKINIAI

St. Petersburg, FL

Įdomios popietės Lietuvių klube

St. Petersburg Lietuvių klube veikla nenutrūksta ir vasarą.

Klubo direktorė Laimutė Alvarado registruoja svečius sekmadieniniams pietums.

Valdovų rūmų atidarymas

Liepos 7 d., sekmadienio popietėje Mečys Šilkaitis parodė filmą apie Valdovų rūmų Vilniuje atidarymo iškilmes.

Svečiai, vietiniai ir iš toliau atvykę, stebėjo iškilmių apeigas rūmų kieme. Prasminga buvo Lietuvos Prezidentės Daliaus Grybauskaitės kalba, įspūdinga senoviniais rūbais apsirengusių aktorių atliekama programa ir šokiai, o jų atvykimas – jie į rūmų kiemą atėjo didikų žirgais – nukėlė mus į senuosius amžius.

Ilgą laiką kontroversinė Rūmų statyba pagaliau pradėjo rodyti vaisius. Tai tikrai didingas ir tinkamai reprezentuojąs Lietuvos valstybingumą pastatas.

Kultūros būrelio popietė

Liepos 14 d. popietėje Lietuvių klubo Kultūros būrelio narė Vita Patašūtė-Blough pateikė įdomią programą apie Senuosius ir Naujuosius Trakus, paįvairintą vaizdais ekrane. Savo paskaitoje – „Trakai per šimtmečius – praeitis, dabartis ir ateitis“, ji vedžiojo mus gilios ir didingos Lietuvos valstybės istorijos takais.

Trakų miestas – rajono centras (apie 7,000 gyventojų) – vienas labiausiai lankomų Rytų Europos miestų, traukiantis dėmesį ne tik dėl savo architektūrinio savitumo, bet ir savo kultūriniais renginiais bei pramogomis. Trakų istorija prasideda Senuosiuose Trakuose, nedideliame už trijų kilometrų (nuo dabartinių Trakų) esančiame kaime. Legendos pasakoja, kad Senuosius Trakus XIV pradžioje įkūrė Lietuvos Didysis kunigaikštis Gediminas. Manoma, kad apie 1350 m. čia gimė žymiausias Lietuvos viduramžių valdovas Lietuvos Didysis kunigaikštis Vytautas. Pastačius pilis Naujuosiuose Trakuose, Senųjų Trakų pilis neteko reikšmės ir nebuvo atstatinėjama.

Trakų istorija – tai pilių istorija, kurių viena stovi pusiasalyje tarp Galvės ir Lukos ežerų, kita – Galvės ežero viduryje, saloje. Lietuvos pasididžia-

vimas – Galvės ežero saloje stūksanti XIV a. pabaigos pilis. Tai vienintelė Rytų Europoje pilis, pastatyta saloje. Ją sudaro konventinio tipo rūmai su donžonu ir priešpilis. Manoma, kad Salos pilį XIV a. pab. pradėjo statyti Kęstutis, o XV a. pradžioje baigė jo sūnus Vytautas. Pilyje lankėsi žymūs Europos diplomatai: Vokietijos imperatoriaus Zigmanto pasiuntinys Benediktas Makra, flamandų riteris, Livonijos ir kryžiuočių ordinų magistras. XV a. pirmoje pusėje apie 13 kartų pilyje viešėjo Lenkijos karalius Vladislovas Jogaila. Tradicijos tęsiamos.

Mūsų dienomis pilyje kasmet apsilanko kelios aukšto rango vyriausybės delegacijos iš įvairių pasaulio šalių, čia pasirašomos svarbios tarpvalstybinės sutartys. Į Pilies istoriją įrašyti garbingi svečiai: Danijos karalienė Margaretė II, Švedijos karalius Karlas XVI Gustavas su karaliene Silvia, Estijos, Graikijos, Islandijos, Kazachstano, Latvijos, Lenkijos, Makedonijos, Rumunijos, Slovėnijos, Ukrainos, Kinijos prezidentai, kitų užsienio šalių premjerai. 2008 m. Trakams suteiktas kurortinės vietovės statusas.

XIV a. pabaigoje, kai Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės teritorija siekė net Juodąją jūrą, Kunigaikštis Vytautas iš Krymo atsivežė totorių ir karaimų šeimas ir įkurdino Trakuose. Jie saugojo Didžiojo Kunigaikščio pilį ir buvo ištikimi Vytauto sargybiniai. Karaimai iki šiol išsaugojo savo tautinę savimone. Šiandien turistus domina išlikę karaimų gyvenamieji namai, maldos namai Kenesa. Ne vienas skuba paragauti garsiųjų karaimų kibinų ir kitų tautinių patiekalų.

Trakai – ypatingas miestas dar ir tuo, kad jame gyveno ir jį kūrė lietuviai, lenkai, žydai, rusai, totoriai ir karaimai. Tai vienintelis miestas Lietuvoje, turėjęs dvi savivaldas: nuo 1409 m. – Didžiojo miesto, t. y. krikščioniškosios Trakų miesto dalies, ir nuo 1441 m. – Mažojo miesto, t. y. karaimų gyventos Trakų miesto dalies. Jų palikimas pasiekė mus ir stebina savo architektūros lakoniškumu ir tradiciškumu.

Ekrane matėme srautus turistų, besilankančių pilyje ir jos muziejuje. Dėkojame Vitai Blough už

įdomią paskaitą ir suteiktą progą prisiminti gal jau ir primirštas mūsų didingos senosios istorijos akimirkas. Dėkojame taip pat Aurelijui Kilbauskui, visada suteikiančiam techninę pagalbą Būrelio programose.

Juodojo kaspino diena

Rugpjūčio 23 d. Lietuvoje yra oficiali šventė. Ji vadinasi „Juodojo kaspino diena“ ir skirta Ribentropo-Molotovo pakto ir Baltijos keliui paminėti. Anksčiau tą dieną prie Lietuvos vėliavos visame krašte kaip gedulo ženklas būdavo pririštas juodas kaspinas. Todėl ji ir vadinasi „Juodojo kaspino diena“.

1939 m. rugpjūčio 23 dieną Sovietų Sąjunga ir nacistinė Vokietija pasirašė Ribentropo-Molotovo paktą. Šia sutartimi Baltijos šalys prarado savo nepriklausomybę.

Po penkiasdešimt metų, 1989 metais, Baltijos šalių gyventojai dramatiškai paminėjo tos sutarties 50-ąsias metines. Už rankų susikibę jie sukūrė grandinę nuo Vilniaus iki Talino, ją pavadinę „Baltijos keliu“. Baltijos kelyje dalyvavo apie 2 mln. žmonių.

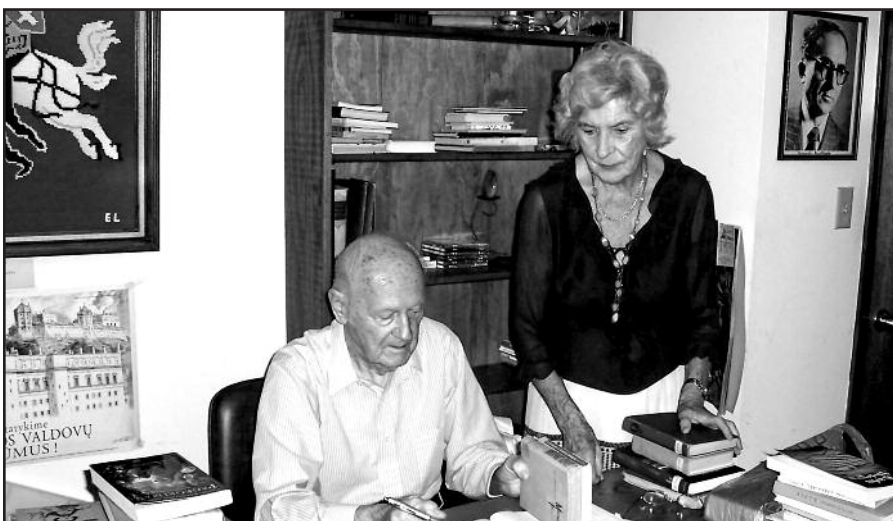
„Baltijos keliui“ prisiminti Vilniuje yra pastatyta skulptūra. Tai plytų siena, į kurią Baltijos šalių atstovai įmūrijo savo valstybių vėliavų spalvų plytas.

Įmūrijusi Lietuvos „plytą“ į skulptūrą, Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė pasakė: „Tokios pilietiško pamokos nežinojo ne tik mūsų, bet ir pasaulio istorija, todėl ši pamoka išliks nemari.“

JAV Lietuvių Bendruomenė ragina visas LB apylinkes organizuoti akciją, kad Atstovų Rūmuose būtų priimta rezoliucija „H.R. 302 – Expressing Support for Designation of August 23rd as ‘Black Ribbon Day’ to recognize the victims of Soviet Communist and Nazi regimes.“

Parengė Angelė Karnienė

„Lietuvių žinios“, Nr. 444

Dr. Pranas Budininkas ir Dana Mažeikienė registruoja ir sugrąžina į lentynas knygas.

Klubo biblioteka su tūkstančiais knygų.

Mečio Šilkaičio nuotraukos

Penkeri metai „Klasikai” – nedaug, bet rimta

Koncertui ruošiasi Lietuvos Operos Čikagoje solistė Genovaitė Bigenytė (k.) ir Lina Šatkutė (akompaniatorė).

„Klasikos” klubo direktoriaus Egidijaus Einorio laukė nemažai organizacinių rūpesčių.

Antano Seibučio nuotraukos

ANTANAS SEIBUTIS

Šiemetinės Biržų miesto šventės metu vis kosi informacinėje erdvėje keletas datų – 80 metų S. Dariaus ir S. Girėno skrydžiui per Atlantą, 45-eri metai Biržų aeroklubui ir 5-eri metukai senovinės technikos klubui „Klasika“. Kaip sakė klubo direktorius Egidijus Einoris, surengęs pirmą senosios technikos „išvažiavimą“ 2008 metų rugpjūčio 16-ąją, dabar buvo nutarta paminėti ir klubo 5-erių metų jubiliejų.

Į šventę rugpjūčio 3-iąją dieną, šeštadienį, buvo pakviesti senovinės technikos mylėtojai ir turėtojai iš visos Lietuvos ir ypač nemažai atvyko kaimynų „braliukų“ latvių. Užsiregistravę degalinėje prie įvažiavimo į Biržus kelyje Pasvalys – Biržai, saugiai palikę savo techniką, automėgėjai, jų šeimų nariai ir draugai, pasiskirstė į tris grupes, susipažino su biržietiško alaus subtilybėmis Biržų krašto muziejuje „Sėla“, alaus daryklose „Biržų alus“ bei „Rinkušiai“.

Po to visi susirinko į vieną vietą, prie Biržų pilies rūmų, kur šių eilučių autorius trumpai supažindino su Biržų miesto ir pilies istorija, kunigaikščių Radvilų ir grafų Tiškevičių šeimų vaidmeniu joje, Biržais ir biržiečiais.

Po linksmosios ir rimtosios susitikimo dalių, „Klasikos” klubo nariai su svečiais surengė senosios technikos parodą miesto gatvėmis ir apsistojo porai valandų Biržų aeroklubo teritorijoje, kur tapo Biržų miesto šventės dalimi, kur visi susirinkę galėjo grožėtis transporto priemonėmis, šauniai atrodančiais vairuotojais ir jų poniomis, rūsčiais uniformuotais „milicininkais bei milicininkėmis“ ir „vokiečiais“, klausytis ir žavėtis klasikiečio Klemento Sakalausko gramofonų, patefonų bei muzikinių dėžučių kolekcijos parodėle.

Po poros valandų visa didžiulė mašinų ir motociklų kolona pasuko link Vinkšninių kaimo, kur Alės Podėnienės kaimo turizmo sodyboje prasidėjo neoficiali „Klasikos” 5-erių metų jubiliejuko dalis. Kai visi pasistatė pievutėje automobilius, nuramino kirminą ir sudrėkino gomurį alučiu, gira ar vaisvandeniais, nuskambėjo Klaipėdos Muzikinio teatro solisto Mindaugo Gylio atliekamas Lietuvos himnas, kviečiantis į iškilmingąją šventės dalį ir apdovanojimus.

„Klasikos” direktorius Egidijus Einoris priminė klubo atsiradimo aplinkybes, pirmąjį pasirodymą, džiaugėsi gausiai susirinkusiais dalyviais ir svečiais. Pasak Egidijaus, pagerbti ir paminėti klasikiečių 5-erių metų datą, susirinko iš viso 70 senosios technikos vienetų – 63 automobiliai ir 7 motociklai.

„Klasikos” klubo nariai su svečiais prie Biržų pilies rūmų.

Apdovanojimus gavo nemažai šventės dalyvių, svečių, rėmėjų ir draugų. Ypatingai E. Einoris išskyrė seniausią „svečią” – „Oldsmobile 30A”, priklausantį latviui Alfreds Zamockiui. Klasikiečiai ne tik apdovanojo svečius, bet ir patys susilaukė daugybės sveikinimų iš Lietuvos ir Latvijos.

Po apdovanojimų prasidėjo muzikinis vakaras ir naktis – duetas iš populiarių operų ir operėčių atliko Lietuvos Operos Čikagoje solistė Genovaitė Bigenytė ir Klaipėdos Muzikinio teatro solistas Min-

daugas Gylys, akompanuojant Linai Šatkutei, seną gerą roką atliko Kęstutis Jablonskis, dainavo Jūratė Garnelienė, padangę nušvietė šventiniai sa-liutai.

Sekmadienį, rugpjūčio 4-ąją, klasikiečių ir jų svečių dar laukė „Labas rytas” su maudynėmis, rytinė „Klasikos” sriuba, atsiveikinimai bei pažadai vėl ir vėl susitikti, kalbėtis apie senąją techniką ir dar kartą techniką iki pat išnaktų ir paryčių.

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą 1-708-599-9680

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
Lithuania, Latvia, Estonia

Siuntinių priėmimo vietos:

Atlantic Express Chicago, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
Lithuanian Plaza, 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
Kunigaikščių Užėiga, 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
Bočių Menė, 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)
Rūta, 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
Always With Flowers, 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
Eurus Deli, 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
Kalyna, 338 S. Rohlwing Rd., Palatine, IL 60067 Tel: 847-776-7766
Balalaika Mundelein, 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
Wonders of Nature, 726 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000
Back to Nature, 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777

Asmeninių siuntų tel.: 708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų: 630-774-2136

Centrinio ofiso adresas.: 8801 S. 78th Ave, Bridgeview, IL 60455

Palangos gintaro muziejui – 50

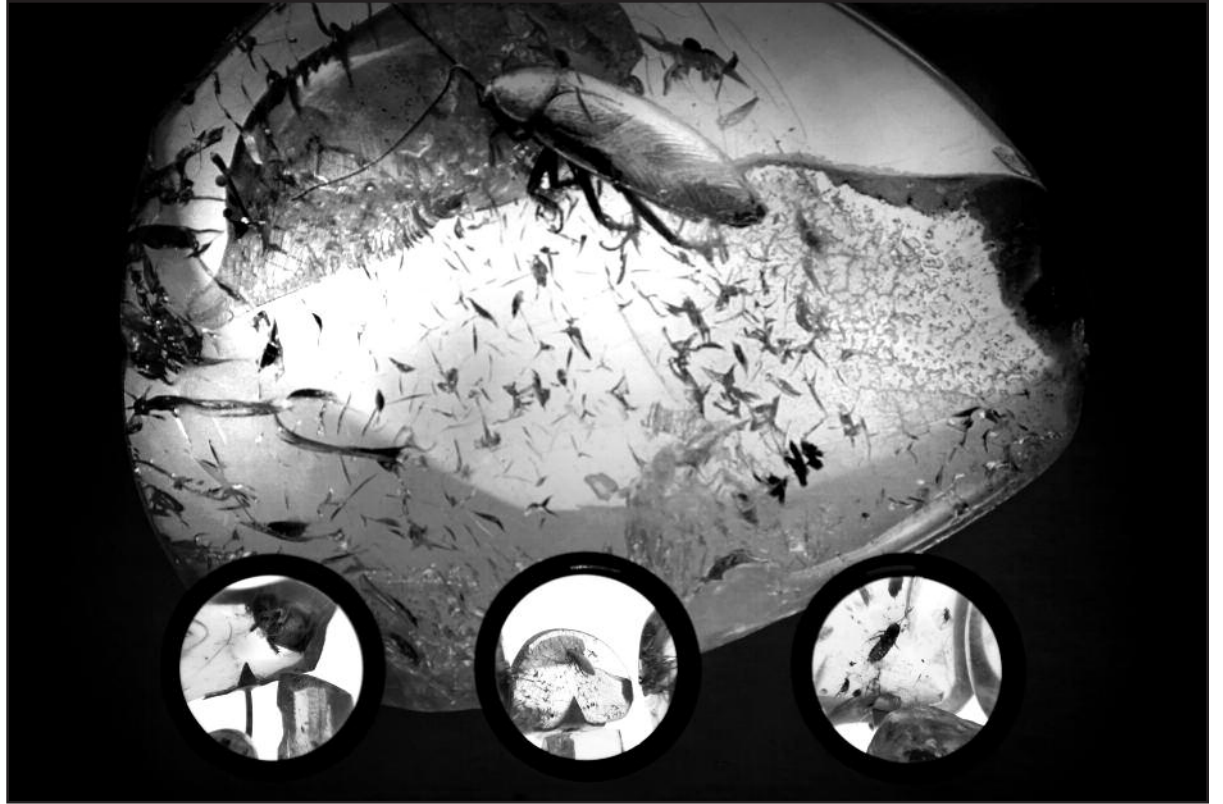

Palangos gintaro muziejus iš paukščio skrydžio.
Antano Varankos nuotr.

Lietuvos dailės muziejus padalinys – Palangos gintaro muziejus – jubiliejinis metus pasitinka atnaujinta gintaro ekspozicija, atkurtais istoriniais rūmų interjeriais ir įrengtomis naujojo įėjimo į muziejų erdvėmis. Visapusišką istorinio pastato atnaujinimą šiuo metu vykdančias muziejus 50 metų sukakčiai surengė ir įspūdingą paroda. Joje apibendrinama kryptinga muziejaus penkių dešimtmečių veikla, atskleidžiama savito muziejaus sėkmės istorija.

Palangos gintaro muziejus buvo įkurtas 1963 m. rugpjūčio 3 d. grafų Tiškevičių rūmuose, pastatytose 1897 m. gražiausioje Palangos vietoje – parke, netoli legendinio Birutės kalno ir Baltijos jūros. Muziejaus įkūrimui vadovavo ir kaupti eksponatus pradėjo buvęs Lietuvos dailės muziejaus direktorius Pranas Gudynas, o pirmąją ekspoziciją sukūrė ir iki šiol ekspozicinius bei tiriamuosius darbus tęsia ilgametis muziejaus vadovas Romualdas Budrys. Pasak direktoriaus, „1963 m. rūmų pirmojo aukšto dviejuose salėse atidarius pirmąją ekspoziciją, sulaukta didžiulio visuomenės susidomėjimo – per pirmąjį mėnesį ekspoziciją aplankė per 25,000 žiūrovų! Todėl stengiasi kaupti muziejaus rinkinį, plėtoti ekspoziciją ir kuo plačiau skleisti žinią apie lietuvių gintaro kultūrą“. Per pusę amžiaus Palangos gintaro muziejus tapo vienas iš labiausiai lankomų muziejų Lietuvoje – jį aplankė per 8,83 mln. Lietuvos gyventojų ir užsienio svečių. Tokius rezultatus lėmė tikslingas savito muziejaus, kaip gintaro kaupimo, tyrinėjimo ir populiarinimo centro, formavimas, gintaro grožį atveriančio muziejaus kultūrinis svetingumas.

Muziejaus rinkiniuose sukaupta per 30,000 eksponatų, tarp jų – apie 15,000 inkluzų kolekcija, kuri yra viena didžiausių ir moksliniu požiūriu vertingiausių pasaulyje. Gintaro inkluzai – tai įvairios augalų ir gyvūnų liekanos. Išsiskiriant gintarmėdžių sakams, jie įklimpo ir vėliau sakams virstant gintaru, užsikonservavo likdami nepakitę savo išvaizda iki šių dienų. Inkluzai – tai vertinga mokslinė medžiaga daugelio dabartinių augalų ir gyvūnų protėvių kaitos tyrinėjimams. Vitrinose su didinamaisiais stiklais galima pamatyti vabzdžius, voragyvius, vabalus, tarakonus, o kolekcijos pažiba – driežas. Į sakus pateko ir augalijos pavyzdžių:

Gintaro inkluzai.

Tomo Kapočiaus nuotr.

žiedų, žiedadulkių, lapų. Čia saugomas ir pats didžiausias gintaro gabalas – vadinamasis „Saulės akmuo“, sveriantis 3,5 kilogramo. Lankytojai taip pat supažindinami su gintaro panaudojimu, įvairių amžių dirbiniais. Čia galima apžiūrėti XIX a. pabaigos gintaro apdirbimo stakles, Nepriklausomos Lietuvos gintaro produkciją iš Palangos.

Lietuvos istorijai yra ypač reikšmingas archeologinio gintaro rinkinys, kurio seniausieji, akmenis amžiaus, radiniai byloja apie mūsų sentėvių kultūrą ir glaudžias sąsajas su gintaru. Lietuvos dailės muziejus jau 50 metų ne tik renka, saugo, eksponuoja, bet ir atlieka mokslinius gintaro tyrimus. Nuo 1964 m. vykdytos žvalgomosios ekspedicijos po Kretingos, Šilutės bei Šilalės rajonuose išartus ir pažeistus senųjų kapinynų plotus, rengtos mokslinės konferencijos, o muziejaus Prano Gudyno muziejinių vertybių restauravimo centre gintaras konservuojamas ir restauruojamas. Istorinę vertę turi Šventosios gyvenvietėje rasti neolito laikotarpio gintaro kabučiai, o archeologė dr. Rimutė Rimantienė 1966–1972 m. nusausingoje Pajūrio pelkėje aptiko 42 akmenis amžiaus laikotarpio paminklus.

Tačiau muziejui rūpi ne tik praeities paveldas, daug dėmesio skiriama ir dabarties gintaro meistrų, tęsiančių per daugelį amžių susiformavusias gintaro apdirbimo tradicijas, kūrybai. Nuo 1971 m. Gintaro muziejuje rengiamos Lietuvos menininkų gintaro dirbinių parodos, kurių vertingiausiais darbais papildomi muziejaus fondai. Nuo pirmojo veiklos dešimtmečio Palangos gintaro muziejaus rinkinys rodomas užsienio šalyse: Prancūzijoje, Vokietijoje, Austrijoje, Jungtinėse Amerikos Valstijose ir kt. Viena reikšmingiausių lietuvių gintaro pristatymo tarptautinių arenų yra pasaulinės parodos. 2012 m. Pietų Korėjoje surengtoje pasaulinėje parodoje Lietuvos paviljonas įvertintas sidabro medaliu už kūrybišką parodos temos įgyvendinimą – eksponuota Palangos gintaro muziejaus inkluzų ir gintaro dirbinių kolekcija.

Dar viena reikšminga istoriniuose rūmuose įsikūrusio muziejaus veiklos sritis – Palangos kultūros istorijos atodangos. Čia buvo pirmą kartą pristatyta didžiausia Lietuvoje Henriko Grinevičiaus sukaupta senosios Palangos fotografijų ir atvirukų kolekcija. Surinkta ir atskleista grafų Tiškevičių gyvenimo Palangoje istorija. Slaptajame Prūsijos valstybės kultūros paveldo archyve Berlyne aptiktas ir visuomenei parodytas vokiečių architekto Franz Heinrich Schwechten rūmų statybos projektas, pagal kurį pavyko atkurti rūmų architektūrinį vaizdą ir jo

raidą. Išsamia paroda užpernai buvo pažymėtas Palangos parko kūrėjo, pasaulinio garso prancūzų kraštovaizdžio architekto Édouard François André mirties šimtmetis, o pernai lietuvių literatūros klasiko Jono Mačiulio-Maironio 150 gimimo metinėms skirtoje parodoje ir kultūros vakare apmąstytas poeto santykis su jo pamėgtąja senąja Palanga ir Baltijos jūra.

Visiems Palangos poilsiautojams yra gerai žinomi ir mėgstami Gintaro muziejaus erdvėse rengiami muzikos ir kultūros vakarai. Ypač gausiai lankomi yra Lietuvos nacionalinės filharmonijos kamerinio orkestro koncertai „Nakties serenados“ – nuo 1971 m. kasmet vasaros vakarais pietinėje rūmų terasoje skamba klasikinės muzikos kūriniai.

Jubiliejaus metus Palangos gintaro muziejus užbaigs 2014 m. pavasarį, galutinai įgyvendinęs projektą „Palangos gintaro muziejaus reprezentacinių rūmų atnaujinimas ir pritaikymas šiuolaikiniams kultūrinio turizmo poreikiams“. Europos Sąjungos ir Lietuvos valstybės lėšomis bus ne tik visiškai atnaujintas pastatas, bet ir sukurtas šiuolaikinis lankytojų aptarnavimas, atidarytas Baltijos jūros šalių kultūrinių susitikimų centras. Tad po atnaujinimo antrąjį penkiasdešimtmetį muziejus pradės kaip šiuolaikinė daugialypė kultūros ir meno įstaiga.

Lietuvos dailės muziejus rugpjūčio 3 d., šeštadienį, pakvietė į Palangos gintaro muziejus 50 metų jubiliejaus renginius: simbolinį žibinto prie naujojo Gintaro muziejaus įėjimo įžiebimą, susitikimą su Gintaro muziejaus kūrėjais ir puoselėtojais rūmų Didžiajame salone, parodos „Palangos gintaro muziejui – 50“ atidarymą rūmų kopyčioje. Dalyvavo parodos autoriai: Lietuvos dailės muziejaus direktorius Romualdas Budrys ir fotografijos istorikė dr. Margarita Matulytė.

Parengė Gediminas Mikelaitys

2011 m. atnaujinta muziejaus ekspozicija.

Danutės Mukienės nuotr.

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvos policija pralaimėjo politinę bylą

Kaunas (Tiesos.lt) – Kauno apylinkės teismo teisėjas Aurelijus Rauckis nutraukė prokuratūros ir policijos iškeltą bylą Evelinai Paltanavičiūtei-Matjošaitienei, prieš kurią per Garliavos šturmą 2012 m. gegužės 17-ąją neteisėtai smurtavo policija. Veidus po juodomis kaukėmis slėpę nežinomo padalinio smogikai su klūpančia ir besimeldžiančia moterimi elgėsi itin žiauriai, skausmingu ir sveikatai pavojingu būdu išvilkdami iš kiemo. Norėdama palaužti ir pasityti, policija buvo pradėjusi baudžiamąją bylą už neva pasipriešinimą pareigūnams, bet neradę įrodymų buvo apkaltinę nevykdžius pareigūnų reikalavimų. Teismas nustatė, kad „nera objektyvių, tiesioginių, nenuginčijamų įrodymų“, jog teisės pažeidimas buvo padarytas. Teismas taip pat pripažino, kad policininkai prieš ją taikė

Tremtiniai prašo stiprinti patriotinį ugdymą ir valstybės gynybą

Ariogala (Bernardinai.lt) – Raseinių rajone Ariogaloje vykusiame tradiciniame Lietuvos tremtinių, politinių kalinių ir laisvės kovų dalyvių sąskrydyje priimta rezoliucija dėl patriotinio ugdymo, parengimo šalies gynybai ir gynybinių pajėgumų stiprinimo. Joje pažymima, kad reikia iš esmės sustiprinti jaunimo tautinį patriotinį ugdymą bendrojo lavinimo mokyklose, o ugdymo programos pagrindu turėtų tapti laisvės kovų istorijos dėstyimas. Taip pat siūloma daugiau lėšų skirti modernios karo technikos įsigijimui, kitų metų biudžete didinti Krašto apsaugos ministerijai skiriamą bendrojo vidaus produkto dalį. Rugpjūčio 3 d. sąskrydis tradi-

jėgą be būtino pagrindo, nesilaikydami Policijos įstatymo nuostatos: jeigu žmogus nesipriešina, policijos pareigūnai neturi teisės prieš jį naudoti fizinio smurto. E. Paltanavičiūtė-Matjošaitienė taip sakė apie teismo sprendimą: „Keturiolika mėnesių visiems sakiau, kad nepadariau jokios veikos, už kurią mane būtų galima teisti ar bausti. Esu dėkinga teisėjui Aurelijui Rauckiui, kuris išdrįso parodyti, jog teisingumas ir teisė gali būti tapačios, jos yra viena šalia kitos.“ Šis Kauno teismo nutartimi pristabdytas keturiolika mėnesių trukęs policininkų smurto aukos teisminis persekiojimas, virtęs politine byla, yra ne vienintelis policijos persekiojamų žmonių laimėjimas: tas pats teisėjas yra sustabdęs vaikų ir jų šeimų persekiojimą už Nemuno krantinėje rašytą žodį „Tie-SOS!“.

ciškai prasidėjo jos dalyvių – buvusių Lietuvos tremtinių ir politinių kalinių, rezistentų, Lietuvos kariuomenės, Seimo atstovų, Latvijos ir Estijos delegatų, Lietuvos šaulių sąjungos, „Misija Sibiras“ dalyvių, skautų, įvairių visuomeninių organizacijų atstovų ir kitų svečių – eiseną nuo Ariogalos Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčios Dubysos slėnio link. Eiseną lydėjo Garbės sargybos kuopos kariai ir Karinų oro pajėgų orkestras. Sąskrydžio dalyviai tylos minute pagerbė režimo aukas, žuvusius už Lietuvos laisvę, neįžūsius iš tremties, prie Kankinių memorialo Ariogalos kapinėse Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos kuopos kariai padėjo gėlių.

Paroda apie švietimo istorikę M. Lukšienę

Vilnius (Alkas.lt) – Rugpjūčio 7 d. – rugsėjo 20 d. Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekoje veiks paroda „Švietimo istorikai ir reformos iniciatorių Meilei Lukšienei – 100“. Tai vienas iš renginių, skirtų UNESCO 2013 m. minimai sukakčiai – Meilės Lukšienės 100-osioms gimimo metinėms. Parodoje panaudoti dokumentai iš Vrublevskių bibliotekos, Vilniaus universiteto, M. Lukšienės šeimos ir asmeninio Elenos Tervidytės archyvų. Bus rodomi dokumentai, pristatantys M. Lukšienės (1913–2009) gyvenimą ir įvairiapusę veiklą. Ši garsi moteris kilusi iš visuomenės ir kultūrai nusipelnusios Janulaičių šeimos. Matjošaičių namai išsiskyrė darbo ir kūrybos kultu, juose didžiausias

dėmesys buvo skiriamas visuomenės reikalams. Tai ir išugdė pilietiskai brandžią, laisvą asmenybę, suformavo jos nuostatas pertvarkant atkurto Lietuvos valstybės švietimą: pabrėžti demokratinę ugdymo mintį, sąsajas su Vakarų Europos ugdymo teorijomis.

Paviešinti diplomatų pokalbiai – provokacija

Vilnius (BNS) – Internete paviešinti galbūt Lietuvos diplomatų pokalbių įrašai – provokacija, nukreipta prieš Lietuvą ir jos pirmininkavimą ES Tarybai, teigia prezidentė Dalia Grybauskaitė. Jos manymu, tai kartu yra ir gera pamoka bei paskata labiau pasitempti Lietuvos diplomatinei tarnybai. Lietuvos ambasadorius Azerbaidžane Artūras Žurauskas parašė prašymą atšaukti jį iš pareigų. Dėl URM atliekamo tyrimo į Lietuvą iškviestas ir ambasadorius Vengrijoje

Renatas Juška. Liepos 8 d. svetainėje youtube.com paviešinti trijų pokalbių telefonu įrašai, kuriuose kalbasi Lietuvos diplomatai: R. Juška, A. Žukas ir kiti ministerijos pareigūnai. Jie neoficialiai aptaria Azerbaidžano ir Armėnijos santykius, azerbaidžaniečių ir armėnų diplomatų suaktyvėjimą Lietuvos įstaigoje sprendžiant su jais susijusius klausimus, draugystės su Kalnų Karabachu grupės įkūrimą Seime.

Uždarytos ambasados islamo šalyse

Washington, DC (BNS) – Interpolas rugpjūčio 3 d. išleido pasaulinį saugumo perspėjimą po pabėgimų iš kalėjimų, siejamų su „al Qaeda“, o Vakarų valstybės paskelbė laikiną tam tikrų ambasadų uždarymą dėl terorizmo grėsmės. Washington nurodė rugpjūčio 4 d. uždaryti jo ambasadas islamo pasaulyje, o Vokietija, Didžioji Britanija ir Prancūzija mažiausiai dviem dienoms turi uždaryti savo misijas Jemene. Kanada paskelbė, kad sekmadienį nedirbs jos ambasada Bangladešo sostinėje Dakoje. Paskelbdamas savo perspėjimą Interpolas nurodė įtarantis, jog „al Qaeda“ yra susijęs su pastarojo meto pabėgimais iš kalėjimų devyniose valsty-

bėse, tarp jų – Irake, Libijoje ir Pakistane. Pasaulinė policijos agentūra nurodė, kad vien per pastarąjį mėnesį pabėgo šimtai teroristų ir kitų nusikaltėlių. Interpolas taip pat paprašė 190 savo narių nedelsiant perduoti bet kokią žvalgybinę informaciją, kuri galėtų padėti užkirsti kelią kitos nelaimės. Interpolo perspėjimas pasirodė kitą dieną po to, kai Washington paskelbė pasaulinį perspėjimą dėl kelionių, nurodydamas „al Qaeda“ planus rugpjūtį smogti JAV interesams Artimuosiuose Rytuose ar Šiaurės Afrikoje. Perspėjimas buvo paskelbtas JAV pareigūnams pastarąją savaitę perėmus elektroninį susirašinėjimą tarp „al Qaeda“ aukšto rango agentų.

Irano prezidentas paragino sunaikinti Izraelį

Teheranas (ELTA) – Išrinktasis Irano prezidentas Hassan Rouhani paragino sunaikinti Izraelį. Rugpjūčio 2 d. kalbėdamas masiniame mitinge Teherane, skirtame kai kuriose musulmonų šalyse pažymėjimams Palestinos dienai, jis pavadino žydų valstybę „pūlingu augliu islamo pasaulio kūne, kuris turi būti pašalintas“. H. Rouhani pradėjo eiti prezidento pareigas rugpjūčio 3-iają, kai Irano religinis vadovas ajatola Ali Khamenei patvirtino rinkimų rezultatus. Kitą dieną Irano sostinėje įvyko iškilminga naujojo vykdomosios valdžios vadovo inauguracija. Į iškilmes pirmą kartą po 1979 m. islamo revoliucijos pakviesta svečių iš užsienio. Pirmuoju H. Rouhani išbandymu taps pastangos įtikinti parlamentą pritarti jo kandidatams į ministrų kabinetą. H. Rouhani teks atremti didžiulius iššūkius, įskaitant kovą su infliacija, kuri siekia 42 proc., taip pat kovoti su dideliu nedarbu ir mėginti panaikinti politinį susipriešinimą tarp konservatorių, nuosakūjų ir reformų šalininkų. Perėmęs prezidento postą H. Rouhani pažadėjo

Iranas paragino sunaikinti Izraelį.

ELTA nuotr.

stengtis, kad būtų atšauktos tarptautinės sankcijos, taikomos Teheranui dėl jo ginčijamų branduolinių siekių. Iš penktadienį pasakytos H. Rouhani kalbos galima daryti išvadą, kad jo politika Izraelio atžvilgiu niekuo nesiskirs nuo tos, kurią vykdė visi ankstesni Irano prezidentai.

Šveicarija nori pakeisti savo himną

Bernas (ELTA) – Šveicarija nori 1841-aisiais sukurtą savo nacionalinį himną pakeisti energingesne daina. Himno tekstas turėtų būti šiuolaikiškesnis, o muzika – patrauklesnė, pareiškė Šveicarijos organizacija SGG, kuri rūpinasi nacionalinėmis vertybėmis ir interesais. SGG planuoja naujo himno konkursą. Norintieji jame dalyvauti savo pasiūlymus turės pateikti pirmąjį 2014 m. pusmetį. Antrąjį pusmetį 20 narių žiuri vertins idėjas ir skelbs nugalėtoją. Ga-

lutinį sprendimą 2015-aisiais priims vyriausybė.

Viena konkurso sąlygų yra ta, kad ligšiolinio himno muzika turėtų būti atpažįstama naujojoje versijoje. Be to, himnas turi atspindėti 1999 metų konstitucijos preambulės dvasią. Dabartinį nacionalinį himną, vadinajamą Šveicarijos psalmę, 1841 m. sukūrė Alberich Zwyssig. Vokiško teksto autorius – Leonard Winter. Šis himnas pirmiausiai apdainuoja Šveicarijos gamtos grožį.

Planuojama atstatyti Šventosios uostą

Palanga (BNS) – Aptartos Šventosios uosto atstatymo galimybės – Palangos miesto valdžiai pristatyta uosto atstatymo samprata, aptartas finansavimas. Palangos atstovams pristatytos idėjos, kaip galėtų atrodyti Šventosios uostas. Palangos savivaldybė praneša, kad šalia uosto būtų pasirūpinta žmonių traukos centrais: siūloma krantinėje įrengti pėsčiųjų alėją, o uoste galbūt įrengti įdomesnės architektūros verslo objektų, tokių kaip viešbutis ar buriavimo mokykla. Pietinį uosto molą, iš kurio yra likę vertikalus poliai, siūloma palikti

pramogautojams, o šalia pastatyti naują molą, atvirą pėstiesiems – ant jo galėtų būti ir jūrą nusileidžiantys laiptai. Būtų siekiama, kad uostas neliktų atsisietas nuo kurorto, o plėtotųsi drauge, pėsčiųjų ir poilsio zonomis sujungiant jį su pagrindine miesto gatve. Uosto įrengimas galėtų kainuoti apie 200 mln. litų. 140 mln. litų tikimasi gauti iš Europos Sąjungos (ES) struktūrinių fondų: šis projektas yra įtrauktas į Susisiekimo ministerijai pateiktą 2014–2020 m. numatomų įgyvendinti projektų sąrašą.

ŠVENTADIENIS

Popiežius pasveikino krikšto jubiliejų švenčiančią Žemaitiją

Sekmadienį Telšiuose vyko pagrindinės Žemaičių krikšto 600 metų jubiliejaus iškilnės. Mišias šia proga aukojo popiežiaus Pranciškaus ypatingasis pasiuntinys, Budapešto ir Estergomo arkivyskupas kard. Petris Erdo, koncelebravo Telšių vyskupas Jonas Boruta ir kiti Lietuvos vyskupai, taip pat apaštališkasis nuncijus arkiv. Luigi Bonazzi. Mišių pradžioje buvo perskaitytas popiežiaus Pranciškaus laiškas.

**Garbingajam broliui Kristuje
Telšių vyskupui Jonui Borutai, SJ**

Garbingasis broli, kreipiuosi į Tave ir į Telšių vyskupiją, o taip pat į visus Lietuvos vyskopus, kunigus, vienuolius ir vienuolius bei pasauliečius tikinčiuosius su nuoširdžiu sveikinimu Žemaitijos krikšto 600 metų jubiliejaus proga. Man buvo pranešta, kad neseniai gausus tikinčiųjų būrys, vedamas Žemaitijos krašto vyskupų ir kunigų, atvyko į Romą, prie šventųjų apaštalo Petro ir Pauliaus kapų trokšdami padėkoti Viešpačiui už įstabią tikėjimo dovaną bei gilios vienybės su Romos Vyskupu ženklan.

1413 m. pirmieji jūsų protėviai priėmė krikščionišką tikėjimą iš misionierių, kuriuos jūsų valdovai buvo pakvietę iš tolimų ir artimų šalių. Evangelijos žodis pagaliau pasiekė ir šią Lietuvos dalį, tokiu būdu tarsi baigiamuoju akcentu vainikuodamas Kristaus žinios skleidimą Europos kontinente. Šia nuostabia proga vykstant jubiliejinėms iškilnėms Telšių vyskupijoje, jos šiandienėje katedroje bei istorinėje Varnių katedroje, lygiai kaip ir Žemaičių Kalvarijos šventovėje, dalyvaujant mano ypatingajam pasiuntiniui kardinolui Peteriui Erdo, trokštu išreikšti savo kaip Romos Vyskupo ir apaštalo Petro Įpėdinio meilę ir artumą. Dvasia vienijusi su jumis, būdamas tikras, kad ši džiaugsminga sukaktis pagyvins Viešpaties malonę, suteiks naujų dovanų jūsų krikščioniškajam gyvenimui.

Per prabėgusius šimtmečius krikščionybė giliai palietė jūsų istoriją ir kultūrą. Netrukio ir išbandymų laikotarpių, vedusių iki pat kankinystės, kuri dar labiau sustiprino sąsajas su Kristumi ir įdėjo savo įnašą į visos Bažnyčios lobyną. Tikėjimo dovana yra visuomet nauja, gyva ir veiksminga. Ji niekuomet netampa praeities dalyku, bet atvirkščiai – teikia gyvybę šiandienai, nes būtent šiandien Kristus mus toliau kviečia su juo sutikti ir sekti juo tuo keliu, kuris perkeičia visą mūsų egzistenciją.

Ypatingai mąstau apie jaunimą, kuris pasitinka gyvenimo iššūkius tokiais laikais kai nelabai aiški ateities horizontas. Tegul kiekviena jauna siela glaudžiasi prie Evangelijos, o jos skaityme, išiklausyme į ją, apmąstyme, gilumininame suvokime teranda tą šviesą, kuri išryškina gyvenimo kelio gaires ir suteikia nepalaužiamą viltį. Juk Šventojo Rašto žodžiai yra tarsi neišsenkantis lobis, neišsibaigiantis versmė, iš kurios galime semtis džiaugsmo ir prasmės mūsų gyvenimui. Jėzaus sekimas neatima nieko iš mūsų, o atvirkščiai – mus

praturtina jo bičiulyste, užlieja mūsų gyvenimą jo gailingumu ir artumo švelnumu bei praverčia anksčiau net nesuvoktus, stulbinančiai naujus takus. Būtent čia, brangus jaunime, yra jūsų raktas į iš tiesų laime nušviestą gyvenimą: leisti Kristui būti visa ko centre, leisti būti jo užkariaujamais. Auginkite asmeninį ryšį su juo kasdienine malda, sakramentais, ypačingai Eucharistija ir Susitaikinimo sakramentu bei rūpestingai žvelgdami į brolių ir sesių bei visos bendruomenės reikmes. Jėzus jūsų niekuomet neapvils. Gautą tikėjimą visuomet gyvenkite jaunatviška ir džiaugsminga širdimi.

Tuo pat metu trokštu paraginti tėvus, ugdytojus ir visus suaugusius tikinčiuosius tvirtai išlaikyti ir savo gyvenimu liudyti tą tikėjimo dovaną, kurią tikėjimo tėvai ištvėringai ir ištikimai saugojo.

Kaip sakydavo Pranciškus Asyžietis, Evangelija yra skelbiama taip pat ir žodžiais, tačiau dar pirmiau eina asmeninis gyvenimas. Būti Kristaus mokiniais nereiškia pasišalinti iš savo gyvenimo aplinkos ir tikrovės, bet reiškia į viską žvelgti naujomis akimis, suvokiant, kad Dievas yra šalia mūsų ir mus veda ir kad mūsų kelias turi labai aiškų ir šviesų, vilties pripildytą tikslą – amžinąjį gyvenimą.

Vienuolėms ir vienuoliams, kunigams, seminaristams ir vienuolynų novicijoms šis Žemaitijos krikšto 600 metų jubiliejus tegul tampa puikia proga atnaujinti savąjį „taip“, kuri sakote Viešpačiui ir save jam dar pilniau dovanoti. Prieš jus esantys pastoraciniai iššūkiai yra platūs ir sudėtingi, tačiau tuo pat metu jūsų širdyse labai aiškiai tespindi tikrumas, kad niekuomet nesate vieni. Mūsų niekuomet neapleis Viešpaties meilės galia, nes būtent Jis veda savo Bažnyčią. Visuomet būkite šalia savo žmonių. Viešpats jus pašaukė tam, kad jam ypatingu būdu save dovanodami paliudytumėte broliams ir seserims krikščioniško gyvenimo grožį ir vestumėte juos į susitikimą su Kristumi. Vieni kitus drąsinkite ir stiprinkite, puoselėdami broliškumą ir bendrystę, nes tai be galo pagausina ir jūsų pastoracinės veiklos vaisius.

Eucharistinis kongresas, kuriam paskyrėte pagrindinius šio svarbaus jubiliejaus momentus, mums visiems primena kas yra ir turi būti Bažnyčios ir kiekvieno krikščionio gyvenimo centras. Eucharistijoje, kurią švenčiame ir adoruojame, Viešpats tęsia savo buvimą su mumis tokiu artimu būdu, kad tampa net mūsų valgiu. Jis ir toliau mums teikia išganyto dovaną kuomet sudabartina savo meilės auką ant kryžiaus. Jis ir toliau mus moko, kad būtent gailingumas ir broliška meilė kiekvienam artimui ir yra tas kelias, kuris perkeičia mus pačius, o taip pat ir pasaulį, kuriame gyvename.

Meldžiu Švenčiausiosios Mergelės Marijos ir visų šventųjų užtarimo Žemaitijai ir visai Lietuvai ir iš širdies siunčiu jums visiems Apaštališkąjį palaiminimą.

Bernardinai.lt

DATOS ir SUKAKTYS

Antroji rugpjūčio savaitė

Rugpjūčio 5 d.

L. Gucevičiaus paminklas Vilniuje.

– 1753 m. valstiečių šeimoje Migonyse, Ukmergės apskr., gimė **Laurynas Gucevičius** – architektas, brandžiojo klasicizmo atstovas Lietuvoje. Mokėsi Panevėžio pijorų mokykloje. Iš pradžių studijavo seminarijoje, paskui architektūrą Vilniuje, Paryžiuje, Romoje. Buvo VU architektūros profesorius. Suprojektavo: Vilniaus rotušę, Vilniaus katedrą, Verkių ansamblio centrinius rūmus, Čiobiškio dvaro rūmus, Sudervės bažnyčią ir kitus pastatus. Už architektūros nuopelnus Seimas jam suteikė bajoro titulą, o vyskupas I. Masalskis iš vyskupijos valdų paskyrė jam iki gyvos galvos dalį Šešuolių seniūnijos žemių. Dalyvavo 1794 m. sukilime, organizavo Vilniaus civilinę gvardiją ir jai vadovavo. (Mirė 1798 m., palaidotas kapinėse prie Šv. Stepono bažnyčios Vilniuje).

– 1985 m. mirė **Juozas Žilevičius** – vargonininkas, kompozitorius, pedagogas, choro dirigentas, muzikologas, kultūros veikėjas (gimė 1891 m.).

Rugpjūčio 6 d.

– 1914 m. gimė **Romanas Marijošius** – dainininkas (baritonas) (mirė 1980 m.).

D. Velázquez. Popiežius Inocentas X.

– 1660 m. mirė **Diego de Silva y Velázquez** – ispanų tapytojas, ispanų renesanso dailininkas. Jis gimė Sivilijoje 1599 m., nedidelėje kilmingų portugalų šeimoje. Mokėsi tapybos Sevilijoje pas Francisco Pacheco, kurio dukterį vėliau vedė. 1623 m. išvažiavo į Madridą, kur buvo paskirtas rūmų tapytoju. Tai buvo didžiulė sėkmė, nes Velázquez gavo teisę tapyti paties karaliaus Pilypo IV portretus. 1627 m. nutapytas „Maurų išvarymas“, žymiausias šito periodo darbas. 1629–1631 m. tapytojas keliauja po Italiją. 1634 m. jis paskirtas karališkuoju garderobmeisteriu, o 1643 m. – kamerdineriu. Nutapęs popiežiaus Inocento X portretą, tapytojas buvo visuotinai pripažintas ir išrinktas Romos akademijos nariu. Kūriniams būdingi šviesos ir tamsos kontrastai, psichologinis skvarbumas ir gėlmė. (Gimė 1599 m.).

Rugpjūčio 7 d.

– 1858 m. gimė **Martynas Jankus** – Mažosios Lietuvos visuomenės veikėjas, publicistas, spaustuvininkas, vienas „Aušros“ leidėjų (mirė 1946 m.).

Rugpjūčio 8 d.

– 1655 m. Rusijos kariuomenė okupavo Vilnių, kuriame kilo 17 parų trukęs gaisras.

– 1960 m. mirė **Pranas Mantvydas** – filosofas, vertėjas (gimė 1894 m.).

Rugpjūčio 9 d.

– 1906 m. gimė **Jurgis Jankus** – rašytojas (mirė 2002 m.).

– 1942 m. mirė **Edith Stein** – šventoji, žydų kilmės filosofė, vienuolė karmelitė (gimė 1891 m.).

– 1945 m. JAV numetė atominę bombą ant Japonijos miesto Nagasakio. Nuo karščio (per 5000 °C) ir smūgio bangos žuvo 40,000 žmonių, dar 140,000 buvo sužeisti, nudegė ar gavo didžiulę apšvitą. 12 km² plote buvo visiškai sugriauti visi pastatai.

– 1966 m. mirė **Antanas Žmuidzinavičius** – dailininkas, kolekcionierius, visuomenės veikėjas (gimė 1876 m.).

Rugpjūčio 10 d.

– 1874 m. gimė **Antanas Smetona** – Lietuvos Respublikos politikas, prezidentas (mirė 1944 m.).

– 1921 m. Juodbūdyje, Marijampolės apskr., gimė **Juozas Lukša-Daumantas** –

J. Lukšos-Daumanto lenta Vilniuje.

kovotojas už Lietuvos laisvę. 1940 m. baigė Kauno „Aušros“ gimnaziją, Kauno universitete studijavo architektūrą. Priklausė ateitininkų organizacijai, per pirmąją sovietų okupaciją – Lietuvos aktyvistų frontui. 1941 m. buvo kalinamas. Dalyvavo pagrindinėje veikloje prieš vokiečius ir prieš sovietus, priklausė pagrindinio Lietuvos išlaisvinimo tarybai. Prasidėjęs Lietuvos partizanų sąjūdžio areštams, 1946 m. išėjo partizanauti, buvo paskirtas Taurų apygardos Geležinio Vilko rinktinės spaudos skyriaus viršininku, rezistencinių laikraščio „Laisvės žvalgas“ ir „Kovos keliu“ organizatorius ir redaktorius. Dalyvavo Vyriausiosios partizanų vadovybės kūrime. Nuo 1947 m. vadovavo Kauno apylinkėse veikusiai partizanų Taurų apygardos Birutės rinktinei. 1949 m. gavo specialius įgaliojimus atstovauti įkurtam Lietuvos laisvės kovos sąjūdžiui užsienyje. 1950 m. grįžo į Lietuvą, paskirtas Ginkluotųjų pajėgų štabo žvalgybos skyriaus viršininku. Parašė kn. „Partizanai už geležinės uždangos“. (Mirė Kauno r. išduotas 1951 m.).

Rugpjūčio 11 d.

– 1873 m. gimė **Domininkas Bukant** – gydytojas, antropologas (mirė 1919 m.).

Staigmenų lavina – kelionės dienoraštis – 3

Labdaros fondo „Saulės smiltys“ atnaujinti tuberkulioze sergančių vaikų kambariai Kaune.

Indrės Tijūnėlienės nuotraukos

INDRĖ TIJŪNĖLIENĖ

Yra nuostabu, kad mes daug žinome apie M. K. Čiurlionį, bet mažiau apie jo jauną našlę Sofiją Kymantaitę-Čiurlionienę. Išsilavinusi, ryžtinga ir drąsi moteris, ji buvo mokytoja, literatė. Per ją jos dukra Danutė susipažino su Jonu Jablonskiu, Pranu Mašiotu, Vydūnu, Juozu Tumu Vaižgantu, Vincu Mykoliaičiu Putinu, Baliu Sruoga, Ieva Simonaityte, Salomėja Nėrimė. Sofija buvo skautė, stovyklos viršininkė. Ji buvo rašytoja, nuo 1925 m. skaitė paskaitas, dirbo universitete. Gyveno Paryžiuje ir Ženevoje. Danutė Čiurlionytė-Zubovienė nepažino savo tėvelio, bet supažindino mus su savo nuostabia motina.

Gimusi Rygoje 1875 m. Marija Urbšienė ne tik parašė, bet ir iliustravo savo atsiminimų knygą. Tokiu būdu mes susipažįstame su jos tėveliu rašytoju ir pedagogu Pranu Mašiotu bei patiriame jos pačios nelengvą gyvenimo kelią. Marijos Mašiotaitės-Urbšienės dėka pajuntame tų laikų gyvenimą, sutinkame iškilią asmenybę. Ji padeda suprasti kaimo gyvenimą, senų praeities daiktų vertę: „Seni šeimos daiktai! Jūs galite būti nedailūs, paprasti ir pigūs, jūs brangūs dėl tų rankų, kurios jus lytėjo, mieli, kaip atsiminimas tų, kuriems tarnavot, jūs esate praėjusių ir dingusių amžinybėje laikų išlikęs gyvas aidas. Myliu aš jus, seni daiktai!”

Įdomu buvo sužinoti apie pažintį su Lietuva skatinantį žaidimą „Nacionaliniai parkai kviečia“, kurį su rengė „Kelionių ir pramogų“ žurnalas. Buvo pateikiama užduotis aplankyti 50 vietovių Lietuvoje, ten nufotografuoti ir nuotraukas internetu nusiųsti redakcijai. Vilniečiai giminės Rasa ir Kęstutis Dikai su savo keturiais vaikučiais dalyvavo šiame žaidime. Nors iš pradžių vietovės buvo netoli Vilniaus, vėliau teko ir į atokesnes vietas pavažinėti, net per purvynus klampoti, kad prie tam tikro ažuolo nusifotografuotų. Jie įvykdė visas 50 užduočių. Rasa sakė, kad žaidimo dėka susipažino su tokiais židomis vietomis, apie kurių buvimą nė nenutuokė. Aplankę visas 50 vietoves buvo apdovanoti įvairiomis dovanomis.

Praėjusiais metais mums viešint Lietuvoje, Londone vyko Olimpines žaidynes. Su įtampa ir nusivylimu stebėjome Lietuvos krepšinio rinktinės nesėkmes. Tačiau penkiolikmetės plaukikės Rūtos Meilutytės švytintis veidelis iškovojo aukso medalį vi-

siems pakėlė nuotaiką. Nuo 2012 m. Anglijoje gyvenanti – Lietuvoje nėra tinkamų baseinų – Rūta buvo treniruojama anglo Jonathan Rudd (jos treneris Lietuvoje buvo Giedrius Martinionis). Rūtos sėkme džiaugėsi tėtis, du broliai ir močiutė. Rūta buvo apdovanota ne tik medaliu, bet ir 400,000 litų premija. Nors spaudoje britai norėję ją savintis, Rūta pasakė: „Visą laiką būsiu lietuvė. Kiek manęs to klausia, visą laiką tą patį atsakau.”

Tačiau per Rūtos sutiktuves ir pagerbimą Vilniaus rotušėje man buvo jos gaila ir skaudu. Ilga programa vyko lauke, aikštėje prieš Rotušę. Susirinko tūkstantinė minia. Buvo sveikinimai, dainos, kalbos. Per visą tą laiką, gal dvi valandas, sugrįžusi iš Olimpiados ir po kelionės nuovargio, Rūta stovėjo. Maža to – po jos gražių tvirtinimų kad esanti lietuvė ir atstovausianti tik Lietuvą, ją pasitiko dainininkė Rūta Ščiogolevaitė su amerikietiškomis dainomis! O juk buvo tokia puiki proga pasidžiaugti lietuvių!

Kitą aukso medalį pelnė Londone penkiakovininkė Laura Asadauskaitė. Tuo labai džiaugėsi jos vyras ir dukrytė. Vis dėlto Londono olimpiada buvo sėkmingiausia Lietuvos istorijoje. Lietuvai atstovavo 62 atletai, iškovojo 5 medalius – 2 aukso (R. Meilutytė ir L. Asadauskaitė), 1 sidabro (kanojininkas J. Šuklinas) bei 2 bronzos (imtinininkas A. Kazakevičius ir boksininkas E. Petrauskas). Visi – jaunosios kartos atstovai.

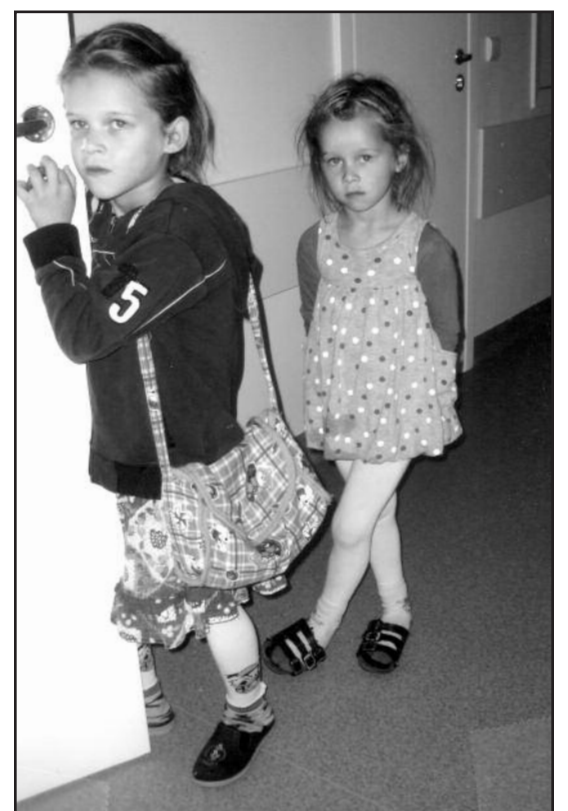
Išėjo įsimintinas 2012 m. vasaros žurnalo „Veidas“ leidinys pavadinimu „Dvi Lietuvos – 22 metai tada ir dabar“. Jame įvairūs straipsniai lygina pirmosios nepriklausomybės laikotarpį su šiuo – sėkmes ir nesėkmes, nedarbą, gyvenimo trukmę, eksportą ir importą, Prezidentus, kariuomenę, Kauną, Lietuvos ūkį, verslą, bankus... Įdomūs straipsniai: „Pirmoji Respublika siekė įveikti neraštingumą, antroji – sovietinę ideologiją“, „Tarpukarių patriotizmas buvo svarbus kiekvienam, šiandien – vienam kitam”.

Aplankytos šeimos dėkojo už Lietuvos vaikų globos būrelio „Saulutė” paramą. Mokslo metams prasidedant vaikams visuomet reikia daug kuo apsirūpinti. Norėdama jiems padėti katalikiška savanorių grupė „Caritas” paskelbė akciją „Papildyk vaiko kuprinę gerumu”. Ja tikimasi padėti bent pusei tūkstančio vaikų, aprūpinant juos įvairiais mokykliniais reikmenimis. Ši akcija taikoma ne pašalpas gaunančioms socialinės rizikos šei-

moms, bet toms, kurių pajamos menkos, balansuojamos ties socialinės paramos riba. Lietuvoje ant skurdo ribos gyvena kas penktas vaikas. Vien Vilkaviškio vyskupijoje tokių vaikų yra apie 1,100.

Kardinolui A. J. Bačkuii vėl įteikiau 10,060 dol. iš „Dieviško Kryžiaus I” fondo, įsikūrusios Lietuvių Fondo prieglobstyje. Mecenato-įkūrėjo nurodymu, Fondas remia vargingiausią gyvenančius. Per „Saulutę” į Lietuvą iškeliavusios aukos jau artėja prie 3 milijonų dolerių. „Saulutė” prisimena Motinos Teresės žodžius: „Jei negali išmaitinti šimto, pamaitink vieną”.

Kiekviena kelionė į Lietuvą yra prisilietimas prie bočių, tautos kamieno, įkvėpimas ateičiai!

AKIŲ LIGOS

**DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER**
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

**DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA**
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

**Apsilankykite
„Draugo”
internetinėje
svetainėje**

www.draugas.org

ANGLIAKASIŲ STREIKAS

NIJOLĖ KAVALIAUSKAITĖ-HUNTER

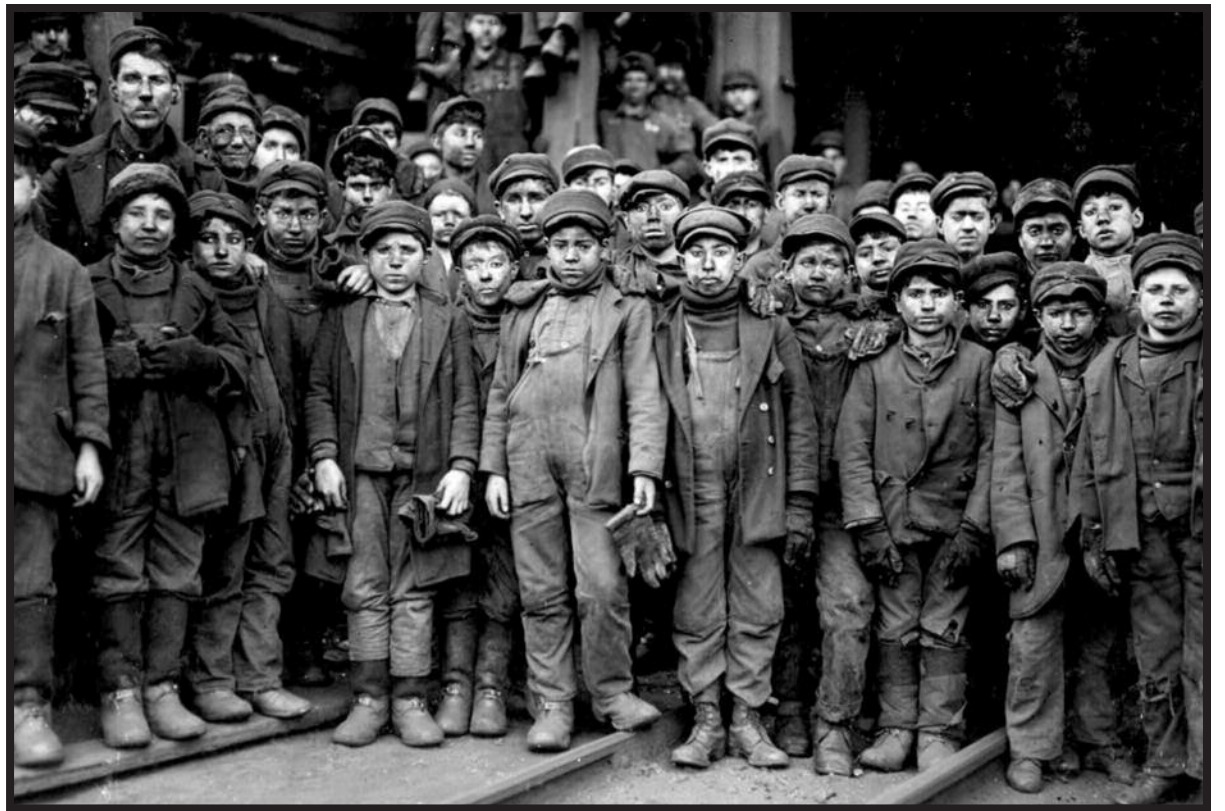
Žymus įvykis, nuvilnijęs per Ameriką, buvo 1902 metų angliakasių streikas, Pennsylvania valstijoje. Kaip žinome, į šią vietą buvo atvykę daug mūsų kraštiečių. Vieni iš jų bėgo nuo rusų caro, kiti, patikėję melagingais amerikiečių agentų pažadais, lengvai prisirašyti pinigų. Prieščių atvykėlių streikui buvo kelios. Viena iš jų: anglies-antracito streiko komisija buvo nustačiusi, kad suaugusiųjų darbus kasyklose dirba vaikai. Jie buvo išnaudojami. Vaikai dirbo darbus, kurie neatitiko jų amžiaus bei fizinių galimybių. Kai atstovas iš nacionalinio vaikų darbo komiteto Lewis Hine nuėjo į antracito kasyklas nufotografuoti vaizdo, jis negalėjo išgauti švarios kopijos. Tarsi užuolaida tvyrojo kasamo antracito dulkės. Vaikai dirbdami kvėpavo dulkelėmis, kurios giliai nusėdavo į plaučius. Grįžę namo, kosėdavo juodos spalvos gleivėmis. Jų liauni pirštai buvo sukietėję, nupjauti, sužaloti anglies, skalūnų, o monotoniškas triukšmas bukino, žalojo nervų sistemą. Grėsmė kėlė mašinos, su kuriomis teko dirbti.

Neabejotina, kad darbas šachtose buvo labai pavojingas. Žūdavo ne tik vyrai, bet ir vaikai. Šaltiniai mini, kad 1901 metais antracito pramonėje žuvo 10,318 žmonių. Mirties priežastimi taip pat tapdavo: dujų sprogdimas, gaisrai, stogo įgriuvimas, požeminiai apsmėmimai vandeniu. Buvo pasyvi pasitraukimo iš gyvenimo forma – lėtinė mirtis. Ją sukeldavo plaučiuose nusėdusios antracito dulkės. Tai buvo vadinama angliakasių astma arba „plaučių dulkiatige“.

Sukilėliams vadovavo John Mitchell, gimęs 1870 metais Illinois valstijoje, airių emigrantų šeimoje. Šešerių metų jis tapo našlaičiu, o sulaukęs devynerių, pradėjo dirbti anglies kasyklose. Būdamas penkiolikos jis įstojo į darbininkų organizaciją. 1890 metais J. Mitchell tapo naujos Jungtinės Amerikos angliakasių sąjungos nariu, o 28-erių – šios organizacijos prezidentu. Minėta organizacija aktyviai reikėsi piečiau esančiose bituminėse anglies kasyklose. Šiaurinėje Pennsylvania dalyje, kurioje veikė antracitinės anglies kasyklos ir kuriose dirbo daug lietuvių, iki 1899 metų organizacijos, ginančios darbininkų interesus, nebuvo. John Mitchell, kaip organizacijos vadovo tikslas buvo suvienyti antracito kasyklų darbininkus ir pagerinti jų sąlygas kaip buvo pasiekiama dirbantiesiems bituminėse anglies kasyklose. 1898 metais Jungtinei Amerikos angliakasių sąjungai priklausė 100,000 narių, tačiau visi jie dirbo bituminėse anglies kasyklose. Be minėtos Sąjungos, veikė šešėlinė airių angliakasių organizacija, vadinama „Molly Maguire“. Minima, kad 1865 metais organizacija neva terorizavusi antracito regioną Pennsylvania valstijoje. Ją sudarė priešiška nusiteikusių airių angliakasių grupė, protestavusi prieš žmonių išnaudojimą. Protestas pasireiškė muštynėmis, nužudymais, sabotažu. Manoma, kad į grupę buvo įsiskverbęs užsimaskavęs detektyvas vardu James McParland, kurio pagalba grupė buvo suimta ir jai pateikti kaltinimai. Grupės nariai buvo kaltinami grupuotės plėtimu, grobimais, žmonių korimu antracitiniame Pennsylvania rajone. Dvidešimčiai narių buvo įvykdyta mirties bausmė. Po šios ekzekucijos angliškai kalbantys angliakasiai paliko šį rajoną, ir jį netrukus užpildė emigrantai iš beveik dvidešimties šalių. Pastariesiems rūpėjo užsidirbti. Jie nekreipė dėmesio į mažus atlyginimus ir nežmoniškas darbo sąlygas. Dėl skirtingų kalbų ir kultūros, atvykėliai vienas kito atžvilgiu buvo nepatiklūs, laikėsi atskirai, jiems rūpėjo tik uždarbis. Tai apsunkino sąjungos vienijimo veiklą.

Streikas

Gyvenimas nebuvo lengvas. Angliakasiai finzinį darbą dirbo tamsoje ir drėgmėje, ilgas valandas ir už labai mažą atlyginimą. Jie skundėsi teisėtai. Tačiau šachtų savininkai neįsiklausė į jų nepasi-

Jauni angliakasiai.

Lewis Hine nuotr.

John Mitchell.

tenkinimus. Norėdami atkreipti į save dėmesį, šachtininkai prabilo streiku. Jo repeticija įvyko 1900 metais. Prasidėjo derybomis su vienu kasyklų agentu. Derybų metu buvo prašoma pakelti atlyginimus bei pagerinti darbo sąlygas. Atlyginimas senokai išalo, jis nebuvo keliamas daugiau nei pusantų metų. Kadangi operatoriai ignoravo angliakasių prezidentą J. Mitchell ir jo pateiktus reikalavimus, 1900-ųjų metų rugsėjo mėnesį jis paskelbė streiką.

1900-ieji buvo Prezidento rinkimų metai. Tuomet savo kandidatūrą kėlė William McKinley. McKinley partijai priklausė atstovai išsigando, kad jų gali neišrinkti, tad ieškojo būdų, kaip užgniaužti šį nemalonų įvykį. Streikas buvo nutrauktas. Tačiau reikalavimai dešimčia nuošimčių pakelti darbo užmokestį, nebuvo patenkinti. Nepagerintos darbo sąlygos, milžiniškas pavojus, tvyras aplinkui, vertė sukilti dar kartą. J. Mitchell atšaukė 147,000 darbininkus iš darbo. 1902 m. gegužės 12-ąją, antracitą kasę darbininkai, numetę darbo įrankius paliko kasyklas. Prasidėjo didysis streikas. Vengiant riaušių, buvo nusista nacionalinė kariuomenė. Atvykusi į Shenandoah, angliakasių miestelį, ji stengėsi palaikyti taiką. Nebuvo imtasi brutalių priemonių. Didžiojo streiko metu angliakasiai reikalavo didesnio atlyginimo ir aštuonių valandų darbo dienos. Angliakasių įgaliotieji asmenys reikalavimus išsakė operatoriams, tačiau šie eilinį kartą juos atmetė. Streikas truko 160 dienų, nusitęsdamas net iki spalio mėne-

sio. Derėtis su streikuotojais privertė besiantinanti žiema. Vietiniai Amerikos gyventojai pradėjo nerimauti, kad žiemą teks praleisti neapsiildžius (1800–1950 metų laikotarpyje antracitinė anglis buvo populiariausias kuras namams šildyti). Kad išspręstų šią nepalankią šaliai padėtį, teko išsikviesti Amerikos Prezidentui Theodore Roosevelt. 1902 m. spalio 3-čiąją jis pasikvietė Sąjungos narius ir operatorius į Baltuosius rūmus. T. Roosevelt tapo pirmuoju Amerikos Prezidentu, kuris tiesiogiai įsiterpė į darbo ginčą. Jo autoritetas gyventojų akyse pakilo. Prezidentas pasirodė kaip rūpestingas ir jautrus žmogus. Pokalbio metu, Prezidentas priminė apie besiantinancią žiemą ir šaliai reikalingas anglis. John Mitchell sutiko atšaukti streiką, jei Prezidentas ir operatoriai pradės derybas su angliakasių sąjungos atstovais. Jis paprašė nieko nelaukiant minimaliai pakelti užmokestį, o tuomet spręsti visus kitus klausimus. Nepaisant Prezidento prašymo, operatoriai buvo nepalenkiami. Po rezultatų neatnešusio susitikimo John Mitchell, angliakasiai, operatoriai, šį kartą nedalyvaujant Prezidentui, susaukė pakartotinį susirinkimą. Operatoriai pareikalavo grįžti į darbą. J. Mitchell angliakasiams pasiūlė laikinai grįžti į darbą, kol bus sprendžiamos jų problemos, – jis ištis galvojo apie anglies reikšmę šaliai. Angliakasiai laikėsi savo, jie nutarė neiti į darbą tol, kol nebus patenkinti jų reikalavimai. Jie nutarė streikuoti – nesvarbu, kiek tai užimtų laiko, ir kiek tai atneštų žalos abiem pusėms. Jie, kaip ir šachtų operatoriai, buvo kurti ir bejausmiai. 1902 m. spalio 23-ąją, angliakasiai paliko namus ir išėjo dirbti. Jiems buvo dešimčia nuošimčių pakeltas užmokestis ir sumažintos darbo valandos. Tačiau Sąjunga, kaip angliakasių užtarėjas, nebuvo pripažinta.

Tik tokiu būdu siekiant apginti save ir savo šeimas kelių mėnesių laikotarpyje buvo iškovota pergalė. Nelengvą kelią teko nueiti atvykėliams, tarp jų ir lietuviams. Pastarieji buvo palikę savo kraštą, tikėdamiesi geresnio rytojaus. Jis nebuvo švietus.

Telšiuose baigėsi jubiliejinis vyskupijos eucharistinis kongresas

Atkelta iš 1 psl.

„Krikštas yra dovana ir išpareigojimas. Tai tikėjimo dovana, kurią priėmęs žmogus atgimsta ir pakeičia savo gyvenimą. Krikštas yra vienybės ryšys ir bendrystės pamatas. Tai išpareigojimas burtis į bendruomenę. Lietuvos istorija liudija, kaip krikščioniškasis tikėjimas mūsų protėviams ne tik leido kurti ir stiprinti savo valstybę, perimti krikščioniškosios Europos kultūrą, bet ir padėjo išsaugoti gimtąją kalbą, papročius ir tradicijas, o svarbiausia – laisvės suvokimą“, – kalbėjo minėjime premjeras.

Anot jo, per prabėgusius amžius žemaičiai parodė, kad moka branginti tikėjimo dovanas: tai liudija senoji vyskupystės sostinė Varniai – vienas svarbiausių religijos ir kultūros židinių, išaugusios bažnyčios, nuo seno gausiai lankomos Šiluvos ir Žemaičių Kalvarijos piligriminės šventovės, vienuolynai, daug nusipelnę krašto kultūrai, peizažą puošiantys kryžiai, koplytėlės ir koplytstulpiai, tapę vienu iš Lietuvos simbolių.

„Mūsų Tautos istorinė atmintis liudija, kad krikščioniškasis tikėjimas yra ta jėga, kuri gali užtikrinti Lietuvą, o kartu ir visos Europos laisvę, pažangą ir sėkmingą ateitį. Todėl šio jubiliejaus proga linkiu, kad tikėjimo šviesa, kuri per šimtmečius lydėjo mūsų protėvius, spindėtų kiekvieno lietuvių sieloje. Teišsipildys Palaimintojo Popiežiaus Jono Pauliaus II palinkėjimas, kad tikėjimas visada būtų mūsų galia, kuria galėtumėte kurti savo Tėvynę, savo gyvenimą, savo lietuviškąjį ir krikščioniškąjį identitetą Bažnyčios, Europos ir žmonijos labui“, – linkėjo A. Butkevičius.

Pagrindinėms 13 val. iškilmingoms šv. Mišioms vadovavo Popiežiaus Legatas – Budapešto ir Estergomo arkivyskupas, kardinolas Péteris Erdő, koncelebravo apaštalinis nuncijus arkivyskupas Luigi Bonazzi, kardinolas Audrys Juozas Bačkis, Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas, Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, Telšių vyskupas J. Boruta, SJ kiti iš Lietuvos ir užsienio vyskupijų atvykę vyskupai ir apie 200 kunigų iš visos Lietuvos.

Iškilmingų šv. Mišių pradžioje Telšių Vyskupo Vincento Borisevičiaus kunigų seminarijos rektorius kan. Viktoras Ačas daugiatūkstantinei tikinčiųjų miniai lietuvių kalba perskaitė popiežiaus Pranciškaus ta proga atsiųstą specialų sveikinimą (žr. 8 psl. – Red.). Šv. Mišių metu pamokslą pasakė Popiežiaus Legatas – Budapešto ir Estergomo arkivyskupas, kardinolas Péteris Erdő. Pasakodamas apie evangelizacijos istoriją Europoje, jis tuo pačiu prisiminė ir Lietuvą: „tuometinė Europos christianizacijos pabaiga, neabejotinai sutampa su Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Jogailos krikštu Šiaurės Rytų Europoje. ...Šiandien galime švęsti kulminaciją to proceso: Žemaitijos atsivertimą. Didi Europos tauta (15 liepos 1410 metais) nusprendė tęsti iki galo evange-

lizacijos procesą. Todėl šiandien turime progą švęsti kartu dvasinėje vienybėje su Lietuvos krikščionimis šeštą šio atsivertimo šimtmetį“.

Telšių vyskupijos centrų: Katechetikos, Jaunimo, Šeimų, „Caritas“ atstovai iškilmingai nešė atnašas, per šv. Mišias ir Eucharistinės procesijos metu, vadovaujant Klaipėdos universiteto prof. Gediminui Purliui bei jungiantis kitiems vargonininkams, grojant Klaipėdos karinių jūrų pajėgų pučiamajam orkestrui, giedojo kelių šimtų iš visos Telšių vyskupijos atvykusių choristų jungtinis choras. Šv. Mišiose dalyvavo ir su tikinčiųjų minia meldėsi LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė, LR Seimo pirmininkas Vydas Gedvilas, LR ministras pirmininkas Algirdas Butkevičius, Prezidentas Valdas Adamkus su žmona Alma Adamkiene, europarlamentaras prof. Vytautas Landsbergis su žmona, LR Seimo nariai, Telšių miesto vadovai ir daug kitų garbingų svečių. Po iškilmingų šv. Mišių Popiežiaus Legatas visiems suteikė specialiujų Popiežiaus Pranciškaus ganytojinį palaiminimą, po kurio Telšių miesto gatvėmis, dėkojant Dievui, parapijoms nešant savo vėliavas buvo einama iškilminga eucharistinė procesija.

Daugiatūkstantinė minia giedojo Viešpačiui ir sekė paskui jį, esantį Švč. Sakramente monstrancijoje. Procesijai priartėjus prie Telšių Katedros visa tikinčiųjų minia buvo palaiminta Švč. Sakramentu, o po palaiminimo visiems, o ypač Popiežiaus Legatui padėkos žodį tarė Telšių vyskupas J. Boruta, SJ.

Šv. Mišias tiesiogiai transliavo Lietuvos radijas ir televizija bei Marrijos radijas. Po iškilmių Telšių Katedroje buvo surengta agapė, o Telšių miesto aikštėje šventę vainikavo koncertas „Tautos gyvybės giesmė“. Susirinkusiesiems koncertavo svečiai iš Šiaulių.

Tokiomis iškilmingomis pamaldomis sekmadienį, rugpjūčio 4-ąją, buvo užbaigtas IV, jubiliejinis Telšių vyskupijos eucharistinis kongresas, skirtas Žemaičių Krikšto 600 metų jubiliejui paminėti. Eucharistinis kongresas Telšių vyskupijoje baigėsi, tačiau jubiliejiniai renginiai tęsis visus šiuos metus bei Jubiliejus bus švenčiamas iki pat 2017 metų, kada bus minimas Žemaičių vyskupijos įkūrimo 600 metų jubiliejus.

Žemaičių krikšto 600 metų jubiliejaus minėjimo renginiai prasidėjo ketvirtadienį. Teologinėse ir istorinėse konferencijose buvo aptarti įvairūs žemaičių krikšto aspektai, vyko koncertai, pramogos ir parodos.

Žemaičių vyskupystė Senajame žemyne yra vienintelė, įsteigta ne popiežiaus, o Visuotinio Bažnyčios susirinkimo, teigia istorikai. Žemaičių krikštą Vytautas ir Jogaila pradėjo 1413-aisiais, o baigė 1417 m. Varniuose įsteigus Žemaičių vyskupystę. Taip faktiškai buvo baigtas Žemaitijos krikštas, paklojęs politinį pagrindą sujungti Žemaitiją su Lietuvos valstybe.

Paruošta pagal Bernardinai.lt ir ELTA

A † A STEVEN HENRY SOLYS (STEPAS)

Po sunkios ligos, sulaukęs 55 metų, mirė 2013 m. liepos 22 d. 6:12 val. ryto.

Baigė Detroito lituanistinę mokyklą ir Toledo, Ohio Jėzuitų berniukų gimnaziją, studijavo University of Michigan, baigė University of Toledo. Ilgus metus buvo pasižymėjęs teniso žaidėjas. Labai mėgo žvejoti ir žuvaudavo nuo Aliaskos iki Mičigano, nuo Arkansas iki Floridos. Mėgo žaisti golfa.

Ilgus metus dirbo finansų planavimo srityje. Įsteigė finansų konsultavimo firmą „Legacy Private Capital LLC“, kurioje dirbo iki pat mirties. Buvo Tarptautinio forumo ir valstybės filantropijos planavimo draugijos narys. Buvo dažnas prelegentas „Million Dolar Round Table“ ir Finansų planavimo draugijos (FPA).

Mišios už velionį bus aukojamos rugpjūčio 9 d. 11 val. ryto Dievo Apvaizdos bažnyčioje Detroito.

Stepo prisiminimui galima aukoti: vaikų šalpos organizacijoms, vėžio ligos tyrinėjimams ar „Hospice“.

Nuliūdę lieka: žmona Julianne Frost, sūnūs Sponser Stepas ir Chase Frost, giminės Lietuvoje ir Amerikoje.

Giliai liūdinti motina Alicija Nika Solienė

Namai ten, kur širdis

Atkelta iš 3 psl.

Ar dabar vyksta tas pat?! Spauda nežadėjo nieko gero, buvę draugai ir pažįstami aiškiai nesuprato mūsų poelgio. Matėsi, kad bando pateisinti, bet žvilgsniai – itarūs lyg mūsų grįžimas slėptų kokią neįvardintą priežastį. Ne kartą teko *pasiaiškinti*, kurių galų po tiek metų esu čia ir, nepaisant visų krizių, visai nesirošiu išvažiuoti atgal į Jungtines Valstijas! Medicininėje komisijoje, siekiant gauti vairuotojo teises, registruojant dukrą, – visur tas pats klausimas: „Kada grįžtate į Ameriką?“. Tiek pažįstamų, tiek ir nepažįstamų akyse tas pats klausimas, verčiantis jaustis taip, lyg būtume nukritę iš mėnulio ir nesuvoktumėme, kad reikia ne stovėti, o bėgti... Tam tikra prasme tokie ir buvome: su visais kalbėjome ta pačia lietuvių kalba, bet į mus žvelgė aiškiai mūsų nesuprantačios akys, o mes dažnai, suprasdami kiekvieną žodį, taip ir nesuprasdavome savo pašnekovų.

Lietuvoje – pats gražiausias dangus

Taigi, teko iš naujo pratintis gyventi gimtinėje. Pasvarsčiau, kad, jei aklimatizacijos procesas JAV užtruko penkerius metus, čia turėčiau apsiprasti gerokai greičiau.

O viskas klostėsi toli gražu ne lyg sviestu patepus. Anaiptol! Rodosi, pati gamta susimokė kerštaudama, kad tiek metų kažkur bastėmės: 2009-ųjų žiema buvo ypatingai šalta, lauko temperatūra ne kartą siekė -30C. Gyvenome rekonstruojamame, tik židiniiais apšildomame name užmiestyje ir tik dukrą įkurdinome Kauno centre pas senelius, šalia jos mokyklos. Pavasarį Lietuvą užklupo potvyniai, o, kadangi

namus statėmės ant Nemuno kranto, teko lakstyti su smėlio maišais, jais dengiant cokolinio aukšto langus. Nuslūgus potvynio grėsmei, prasidėjo ypatingai karšta vasara. Kondicionierių dar neturėjome, todėl užmigtai karštas pavykdavo tik paryčiais, o už poros valandų jau reikėdavo būti darbe bandant įsitvirtinti lietuviško verslo pasaulyje. Kai dabar visa tai prisimenu, atrodo lyg sapnas. Buvome tokie nepasirošę visoms permainoms!

Užtat kaip pralėkė kita žiema, net nepastebėjau! Visko mokėmės iš naujo, tarsi prieš tuos aštuoniolika metų atvykę į Ameriką: kas, kur, kodėl.. O esminis skirtumas, ko gero, tik tas, kad ten bet kokia inciatyva skatinama, o čia iškart viskas vertinama. Ir žmonės šypsosi ne gatvėje, o tada, kai su jais susipažįsti.

Eina laikas ir po truputį pradeda atrodyti, kad niekur net ir nebuvo išvažiavusi! Visi esame kartu. Mamos sveikata taip pagerėjo, kad gydantys gydytojai tik trūkičia pečiais: „Šitai nebūna!“. Dukrai labai patinka Lietuvoje – čia ji jaučiasi daug savarankiškesnė. Prižiūrėdamas namo statybas vyras įsigijo dar vieną specialybę, ir dabar jau visokioms vidaus rekonstrukcijoms neberekia kviešti specialistų. Praktiškai visi mano draugai, klasiokai bei grupiokai tebėra ten, kur palikau juos išvažiuodama. Ir tai puiku.

Ir dar: Lietuvoje TIKRAI pats gražiausias dangus. Anksčiau taip sakydavo iš užsienio atvažiavę svečiai, dabar tuo įsitikinome patys, kiekvieną vakarą iš balkono fotografuodami virš Nemuno plaukiančius debesis ir besileidžiančią saulę. Taip gimė fotografijų ciklas „Saulėlydžiai“.

Tikimės, kad šis straipsnis pradės sugrįžusiųjų istorijų ciklą – Red.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **JAV LB Lemonto apylinės Socialinių reikalų skyrius** trečiadienį, rugpjūčio 7 d., 1 val. p. p. kviečia visus į PLC skaityklą, kur bus rodomas filmas „Seda“ iš ciklo „Mūsų miesteliai“.

■ **Rugpjūčio 11 d., sekmadienį, po 11 val. šv. Mišių Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje** vyks Amerikos Lietuvių Romos Katalikių Moterų sąjungos # 3 kuopos susirinkimas. Kviečiame naujas nares prisijungti prie organizacijos veiklos.

■ **Brighton Park Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje** (2745 W. 44th St., Chicago, IL), šį sekmadienį, rugpjūčio 11 d., 10 val. r., šv. Mišias atnašaus kun. Gediminas Keršys. Mūsų svečias vargonininkas bus muz. Manigirdas Motekaitis. Per šv. Mišias pagerbsime mūsų Dievo žodžio skaitovę Loreta Keršytę, kuri grįžta atgal į Lietuvą. Po pamaldų, parapijos salėje Brighton Park Lietuvių Bendruomenė ruošia pietus. Maloniai kviečiame visus dalyvauti. Taip pat primename, kad kiekvieną ketvirtadienį, 8 val. r., šv. Mišios yra laikomos lietuvių kalba. Po šv. Mišių klausomos išpažintys.

■ **Rugpjūčio 24 d., šeštadienį, 12 val. p. p. JAV LB Waukegan-Lake County apylinkė** visus maloniai kviečia į Vasaros palydų šventę, Van Patten Woods, Shelter D., prie Route 173 kelio, į rytus nuo Route 41 kelio, Wadsworth, Illinois. Tel. pasiteirauti: 847-405-0794.

■ **Beverly Shores Lietuvių klubas** rengia tradicinę Vasaros gegužinę „Lituanica“ parke. Šeštadienį, rugpjūčio 24 d., 2 val. p. p. kviečiame visus, vasarai besibaigiant, susiburti, pabendrauti, pasidžiaugti atnaujintu S. Dariaus ir S. Girėno paminklu, skaniai pavalgyti, išbandyti laimę loterijoje. Tuo pačiu būtų proga apsilankyti ir Depot muziejuje (prie Beverly Shores geležinkelio stoties), kur tebevyksta paroda, skirta S. Dariaus ir S. Girėno skrydžio 80-mečiui paminėti, susipažinti su „Lituanica“ parko įkūrimo istorija. Laukiame jūsų atvykstant į Vasaros gegužinę „Lituanica“ parke!

■ **Rugpjūčio 25 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** Pasaulio lietuvių centras rengia tradicinę Vasaros gegužinę. Proga susitikti su bičiuliais, skaniai pavalgyti, smagiai pašokti ir išbandyti laimę loterijoje.

■ **Rugsėjo 8 d., sekmadienį, Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje** (Lemont, IL) vyks Lietuvos Dukterų draugijos iškilmingi „Rudens pietūs“.

■ **Rugsėjo 14 d., šeštadienį, Čiurlionio galerijoje** Jaunimo centre 7:30 val. v. – moksleivių sukurtų pašto ženklų, dalyvavusių konkurse Dariaus ir Girėno skrydžio 80-mečiui paminėti ir Čikagos lietuistinės mokyklos mokinių darbų parodos atidarymas.

■ **Rugsėjo 15 d., sekmadienį, vyks Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos Bendruomenės diena ir tarnysčių mugė.** 10:30 val. r. PLC kiemelyje bus atnašaujamos šv. Mišios.

■ **Rugsėjo 22 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** Lietuvių dailės muziejuje (PLC) dr. Sigitos Lipovienės knygos „Aukštuolių ažuolai“, kurioje rašoma apie partizanų Katliorių šeimą, pristatymas.

■ **Rugsėjo 22 d., sekmadienį, Jaunimo centro moterų klubas** pradeda naują sezoną ir po šv. Mišių visus kviečia į Jaunimo centro kavinę pasivaikšinti mielinais blynais. Savo apsilankymu paremsite lietuvišką kampelį – Jaunimo centrą.

■ **Rugsėjo 29 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p.** Lietuvių dailės muziejuje PLC, Lemont – M. J. Šileikio ir Teofilio Petraičio parodos-konkurso „Toli nuo tėvynės“ atidarymas. Darbus pateikti galima iki rugsėjo 22 d. Tel. pasiteirauti: 630-257-2034.

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **Rugpjūčio 10–11 dienomis Lietuvių Vyčių #144 kuopa** kviečia visus atvykti į seniausią, jau 99-ąjį lietuvių festivalį Amerikoje. Festivalis vyks Schuylkill Mall, Rt. 61 ir I 81, Frackville, PA.

MIELI „DRAUGO“ bičiuliai – skaitytojai ir rėmėjai!

Spalio 27 d., sekmadienį, 1 val. p. p.

„Draugas“ kviečia visus į metinį renginį – pietus Willowbrook pokylių salėje. Stalus užsisakyti ir atskirus bilietus įsigyti galima „Draugo“ administracijoje. Labai ragintume organizacijas, apie kurių veiklą „Draugas“ nuolat rašo, paremti laikraštį, užsisakant bent 10 bilietų, t. y. sudarant visą stalą.

Smagus šaulių piknikas

Šeštadienį, rugpjūčio 3 d., Lietuvos Šaulių sąjunga išeivijoje surengė pikniką – su ant grotelių kepta mėsa, akordeono muzika ir lietuviškomis dainomis. Pikniko metu sutelktos lėšos bus panaudotos Jaunimo centro kiemelyje esančio Laisvės ir Kovų paminklo atnaujinimui. **Irenos Šalaviejenės nuotr.**

Šv. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje (Marquette Park) tikybos mokytoja Birutė Lukminaitė ruošia vaikus Pirmajai Komunijai ir sakramentams. Kreiptis tel. 708-415-7977 arba parapijos raštinės tel. 773-776-4600. Taip pat registruojame suaugusius (vyresnius nei 18 m.) pasiruošimui 2014 metais per (Velyknaktį) priimti įkrikščioninimo sakramentus. Skambinkite tel. 773-776-4600. Pirmasis susitikimas su vaikais ir tėveliais vyks rugsėjo 8 d., sekmadienį, po 11 val. Mišių bažnyčioje. Laukiame atvykstant.

Rugpjūčio 7 dieną 6 val. v. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje patalpose (307 W. 30th Street, New York, NY) vyks susitikimas su profesoriumi iš Kauno Leonardu Rinkevičiumi, kuris pasidalins savo žinomis apie ekologijos padėtį Lietuvoje ir padainuos savo sukurtų dainų.

Programa pavadinta „Purpurinis vakaras“.

L. Rinkevičius – Socialinių mokslų daktaras, (HP), Kauno technologijos universiteto Sociologijos katedros profesorius. Mokslinių tyrimų sritys: aplinkosaugos sociologija, socialiniai judėjimai, informacinė visuomenė, mokslo ir technologijų sociologija, tyrimų metodologija.

Dalyvavo Lietuvos Sąjūdžio žaliųjų judėjimo organizacijose.

Šiais metais švenčiame Lietuvių skautų įsteigimo Lietuvoje 95 metų ir „Skautų aido“ 90 metų sukaktis. Visus Lietuvių skautų sąjungos narius kviečiame pažymėti šį svarbų įvykį Jubiliejinėje stovykloje

„Viltis“, Camp Manatoc stovyklavietėje, Peninsula, Ohio ir šeštadienį, rugpjūčio 10-ąją bei sekmadienį, rugpjūčio 11-ąją dalyvauti iškilmingo savaitgalio renginiuose. Daugiau informacijos:

<http://skautai.org/viltis-stovykla.php>

Lauksime svečių!